T095 ATĐ 7 (18) Luận A Tỳ Đàm Tỳ Bà Sa Q17-Kiền Độ Tạp-Ái Kính

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA
QUYEÅN 17
Chöông 1: KIEÀN-ÑOÄ TAÏP

Phaåm 4: AÙI KÍNH, Phaàn 2

Theá naøo laø soá dieät? Theá naøo laø phi soá dieät? Cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Vì nhaèm ngaên yù cuûa ngöôøi noùi nghóa, cuõng nhö phaùi Thí duï giaû noùi: Ba thöù dieät khoâng coù töï theå. Vì nhaèm ngaên yù cuûa ngöôøi noùi nhö theá vaø vì muoán noùi ba thöù dieät, moãi thöù ñeàu coù theå töôùng, neân soaïn luaän naày. Laïi nöõa, sôû dó soaïn luaän naày laø vì Tyø-baø Xaø-baø-ñeà noùi ba thöù dieät ñeàu laø voâ vi. Vì muoán ngaên yù cuûa thuyeát noùi nhö theá ñeå noùi ba thöù dieät: hai thöù laø voâ vi, moät thöù laø höõu vi, neân soaïn luaän naày. Hoûi: Theá naøo laø soá dieät? Ñaùp: Neáu dieät töùc laø ñöôïc giaûi thoaùt. Phaùp kia dieät, ngöôøi kia ñöôïc laø ñöôïc giaûi thoaùt, ñöôïc giaûi thoaùt ñaéc. Ñoù goïi laø soá dieät. Hoûi: Theá naøo laø phi soá dieät? Ñaùp: Neáu dieät thì chaúng phaûi giaûi thoaùt. Neáu phaùp kia dieät, ngöôøi kia ñaït ñöôïc laø khoâng ñöôïc giaûi thoaùt, khoâng ñöôïc giaûi thoaùt ñaéc laø choã ñaït ñöôïc. Ñoù goïi laø phi soá dieät. Hoûi: Theá naøo laø dieät cuûa voâ thöôøng? Ñaùp: Laø caùc haønh tan dieät. Dieät cuûa voâ thöôøng, caùc haønh tan dieät, chaúng phaûi nhö phaân taùn haït ñaäu, luùa, v.v... Dieät cuûa voâ thöôøng laø khieán cho caùc haønh coù sôû taùc ôû moät saùt-na tröôùc vaø ôû moät saùt-na sau, laïi khoâng coøn coù choã taùc, chaúng phaûi khoâng coù theå cuûa haønh. Vì ngaên döùt choã taïo taùc ñoù, Neân noùi raèng. Hoûi: Phi soá dieät vaø dieät cuûa voâ thöôøng coù gì khaùc nhau? Ñaùp: Phi soá dieät: noãi khoán khoå cuûa beänh taät, oám gaày, do mình taïo

ra, nhöõng vieäc ma, khoå naõo do ngöôøi khaùc gaây taïo, caùc phaùp tuøy theá gian nhö theá, neáu ñöôïc giaûi thoaùt, ñoù goïi laø phi soá dieät. Neáu noùi nhö mình taïo ra noãi khoán khoå oám gaày beänh taät, caùc thöù phaùp nhö vieäc ma v.v..., khoå naõo do ngöôøi khaùc gaây ra, neáu ñöôïc giaûi thoaùt, thì ñoù goïi laø caùc haønh höõu laäu ñöôïc phi soá dieät. Neáu noùi caùc phaùp tuøy ñôøi v.v..., neáu ñöôïc giaûi thoaùt, thì ñoù goïi laø caùc haønh voâ laäu ñöôïc phi soá dieät. Vì sao? Vì caùc haønh

voâ laäu cuõng ôû theá gian. Dieät cuûa voâ thöôøng: laø khieán caùc haønh tan dieät, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao chæ hoûi veà phi soá dieät voâ thöôøng dieät, khoâng hoûi veà soá dieät? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Vì yù cuûa ngöôøi soaïn kinh kia muoán theá, cho ñeán noùi roäng. Laïi coù thuyeát noùi: Tröôùc kia ñaõ noùi söï khaùc nhau, nhö noùi: Theá naøo laø soá dieät? Dieät aáy laø giaûi thoaùt? Cho ñeán noùi roäng. Caû hai dieät ñeàu khoâng laø phaûi giaûi thoaùt. Do ñoù, neân môùi hoûi veà söï khaùc nhau kia. Laïi coù thuyeát noùi: Vì hai dieät naày ñeàu khoâng coù duïng coâng dieät. Laïi coù thuyeát noùi: Ñeàu neân hoûi veà söï khaùc nhau cuûa ba thöù dieät. Theá naøo laø soá dieät? Ñaùp: Neáu dieät laø töôùng giaûi thoaùt khoâng leä thuoäc. Phi soá dieät: laø töôùng giaûi thoaùt chaúng phaûi khoâng leä thuoäc. Dieät cuûa voâ thöôøng laø töôùng chaúng phaûi giaûi thoaùt, cuõng chaúng phaûi khoâng leä thuoäc. Laïi coù thuyeát noùi: Soá dieät laø trong aám, nhaäp, giôùi ba ñôøi coù theå ñöôïc, phi soá dieät trong phaùp khoâng sanhcuûa ñôøi vò lai coù theå ñaït ñöôïc. Dieät cuûa voâ thöôøng ôû ñôøi hieän taïi coù theå ñaït ñöôïc. Laïi coù thuyeát noùi: Soá dieät laø thieän, choã ñaéc cuûa soá dieät cuõng thieän, phi soá dieät laø voâ kyù, choã ñaéc cuûa phi soá dieät cuõng laø voâ kyù. Dieät cuûa voâ thöôøng coù ba thöù, choã ñaéc cuûa phaùp ñoù cuõng coù ba thöù. Laïi coù thuyeát noùi: Soá dieät laø khoâng leä thuoäc, choã ñaéc cuûa soá dieät laø leä thuoäc, khoâng leä thuoäc phi soá dieät laø khoâng leä thuoäc, choã ñaéc cuûa phaùp ñoù laø leä thuoäc. Voâ thöôøng laø leä thuoäc, khoâng leä thuoäc, choã ñaéc cuûa phaùp ñoù cuõng laø leä thuoäc, khoâng leä thuoäc. Laïi coù thuyeát noùi: Soá dieät laø phi hoïc phi Voâ hoïc, choã ñaéc cuûa phaùp ñoù laø Hoïc, Voâ hoïc, phi hoïc phi Voâ hoïc. Phi soá dieät laø phi hoïc phi Voâ hoïc, choã ñaéc cuûa phaùp ñoù cuõng laø phi hoïc phi Voâ hoïc. Dieät cuûa voâ thöôøng coù ñuû ba thöù, choã ñaéc cuûa phaùp ñoù cuõng coù ñuû ba thöù. Laïi coù thuyeát noùi: Soá dieät laø khoâng döùt, choã ñaéc cuûa soá dieät, hoaëc do tu ñaïo döùt tröø hoaëc khoâng döùt phi soá dieät laø khoâng döùt. Choã ñaéc cuûa

phi soá dieät laø do tu ñaïo döùt tröø. Dieät cuûa voâ thöôøng coù ba thöù. Choã ñaéc cuûa dieät ñoù cuõng coù ba thöù. Laïi coù thuyeát noùi: Soá dieät laø quaû ñaïo, choã ñaéc cuûa soá dieät hoaëc laø ñaïo, laø quaû ñaïo, hoaëc chaúng phaûi ñaïo, chaúng phaûi quaû ñaïo. Phi soá dieät chaúng phaûi quaû ñaïo, choã ñaéc cuûa phaùp ñoù chaúng phaûi ñaïo, chaúng phaûi quaû ñaïo. Dieät cuûa voâ thöôøng hoaëc laø ñaïo, chaúng phaûi quaû ñaïo. Hoaëc laø ñaïo, cuõng laø quaû ñaïo. Hoaëc chaúng phaûi ñaïo, chaúng phaûi quaû ñaïo, choã ñaéc cuûa phaùp ñoù cuõng theá. Laïi coù thuyeát noùi: Soá dieät laø thuoäc veà dieät ñeá, choã ñaéc cuûa soá dieät ñoù laø thuoäc veà ba ñeá. Phi soá dieät chaúng phaûi thuoäc veà dieät ñeá, choã ñaéc cuûa phaùp ñoù laø thuoäc veà khoå ñeá, taäp ñeá. Dieät cuûa voâ thöôøng coù ba thöù ñeàu thuoäc veà ñeá, choã ñaéc cuõng theá. Hoûi: Nhöõng gì laø nghóa cuûa soá dieät? Ñaùp: Soá laø tueä, dieät laø quaû cuûa tueä, neân goïi laø soá dieät. Laïi coù thuyeát noùi: Vì rieâng soá ñaéc, neân noùi laø soá dieät, nhö khi thaáy khoå thì khoå nhaãn, khoå trí, ñaït ñöôïc rieâng, veà thaáy taäp, thaáy dieät, thaáy ñaïo ñaït ñöôïc cuõng rieâng leû, neân goïi laø soá dieät. Laïi coù thuyeát noùi: Do khoù ñöôïc nhieàu coâng duïng neân goïi laø soá dieät. Hoûi: Dieät naày laø moät theå hay nhieàu theå? Ñaùp: Hoaëc coù

thuyeát noùi: Laø moät theå. Hoûi: Neáu laø moät theå, thì khi chöùng ñaéc thaáy ñaïo döùt dieät caùc kieát, cuõng chöùng tu ñaïo döùt dieät caùc kieát chaêng? Neáu chöùng thì tu ñaïo seõ khoâng coù coâng duïng. Neáu khoâng chöùng, thì vì sao phaùp cuûa moät theå maø coù moät chuùt phaàn chöùng, moät chuùt phaàn khoâng chöùng? Laïi coù thuyeát noùi: Theå cuûa dieät coù naêm choã döùt tröø laø phieàn naõo cuûa thaáy khoå, dieät laø moät thöù, cho ñeán phieàn naõo do tu ñaïo döùt tröø, dieät laø loaïi thöù naêm. Hoûi: Ñieàu naày cuõng coù loãi. Vì sao? Vì khi chöùng tu ñaïo coõi Duïc, laø ñaõ döùt dieät söû phaåm thöôïng thöôïng, laïi chöùng dieät söû cuûa phaåm khaùc hay khoâng? Neáu seõ chöùng, thì ñaïo ñoái trò cuûa phaåm khaùc seõ trôû neân khoâng coù coâng duïng? Coøn neáu khoâng chöùng thì laøm sao trong phaùp cuûa moät theå maø coù ít phaàn chöùng, ít phaàn khoâng chöùng? Laïi coù thuyeát noùi: Theå cuûa dieät coù möôøi ba, choã döùt cuûa thaáy ñaïo coù boán, choã döùt cuûa tu ñaïo coù chín. Söï vieäc naày cuõng coù loãi. Vì sao? Vì neáu khi chöùng tu ñaïo coõi Duïc laø ñaõ döùt dieät söû roài, laïi chöùng tu ñaïo cuûa Sô thieàn laø ñaõ coù döùt dieät söû hay khoâng? Hoaëc chöùng, khoâng chöùng, ñeàu ñoàng vôùi loãi tröôùc?

Bình luaän: Neân noùi raèng: Tuøy theå cuûa phaùp höõu laäu, dieät thì theå cuõng theá. Hoûi: Neáu vaäy vì sao tröôùc kia ñaõ hoûi: Nieát-baøn laø moät theå hay laø nhieàu theå? Ñaùp: Tröôùc kia, leõ ra phaûi hoûi raèng: Neáu moät chuùng sinh khi chöùng moät phaùp dieät, thì taát caû chuùng sinh cuõng ñoàng chöùng dieät dieät naày phaûi khoâng? Neáu ñoàng thì sao Nieát-baøn chaúng phaûi phaùp chung? Moät chuùng sinh khi ñöôïc Nieát-baøn, thì taát caû chuùng sinh leõ ra cuõng ñöôïc Nieát-baøn, neáu khaùc laøm sao Nieát-baøn chaúng phaûi phaùp töông töï? Vaø kinh naày laøm sao hieåu? Nhö noùi: Söï giaûi thoaùt cuûa Nhö lai vaø söï giaûi thoaùt cuûa A-la- haùn ñeàu ñoàng, khoâng khaùc nhau? Ñaùp: Neân noùi raèng: Nhö moät chuùng sinh chöùng phaùp naày, taát caû chuùng sinh cuõng ñoàng chöùng phaùp naày. Hoûi: Neáu vaäy vì sao Nieát-baøn khoâng laø phaùp chung? Ñaùp: Vì noùi theo theå thì ñoàng, nhöng neáu noùi theo ñaéc thì khaùc. Vì sao? Vì caùc choã ñaéc ñeàu khaùc. Hoûi: Neáu vaäy vì sao khoâng phaûi laø moät chuùng sinh khi ñaït ñöôïc Nieát-baøn, thì taát caû chuùng sinh cuõng ñaït ñöôïc Nieát-baøn? Ñaùp: Neáu ngöôøi do thaønh töïu Nieát-baøn maø ñöôïc thì ñöôïc Nieát- baøn, neáu ngöôøi khoâng thaønh töïu ñöôïc Nieát-baøn, thì khoâng ñöôïc Nieát- baøn. Laïi coù thuyeát noùi: Neáu khi moät chuùng sinh chöùng dieät naày thì chuùng sinh khaùc choã chöùng ñeàu khaùc. Hoûi: Neáu vaäy thì sao Nieát-baøn chaúng phaûi phaùp töông töï? Ñaùp: Noùi chaúng phaûi töông töï laø chaúng phaûi nhaân töông töï, vì Nieát-baøn khoâng coù nhaân töông töï, neân noùi chaúng phaûi phaùp töông töï. Hoûi: Neáu vaäy thì khoå phaùp nhaãn khoâng coù nhaân töông töï, cuõng laø chaúng phaûi phaùp töông töï chaêng? Ñaùp: Maëc duø khoå phaùp nhaãn khoâng töø nhaân töông töï sinh, nhöng vaãn coù theå taïo ra nhaân töông töï cho ngöôøi khaùc. Nieát-baøn khoâng töø nhaân töông töï sinh, cuõng khoâng laøm nhaân töông töï cho ngöôøi khaùc. Laò coù thuyeát noùi: Vì khoâng ñoàng, neân noùi khoâng töông töï. Taùnh cuûa phaùp höõu vi laø ñoàng. Taùnh ñoàng laø sao? Laø ñoàng ôû ñôøi, ñoàng laø aám, ñoàng laø khoå,

khoâng moät phaùp naøo laø thöôøng, laø thieän. Laïi coù thuyeát noùi: Phaùp cuûa ñôøi laø ñoàng, vì phaùp Nieát-baøn kia chaúng phaûi theá gian, neân khoâng ñoàng. Cuõng theá, phaùp aám, phaùp khoå, phaùp caùc sinh, phaùp caùc ñöôøng, neân bieát cuõng theá. Laïi coù thuyeát noùi: Tröôùc, sau laø töông töï, vì phaùp cuûa Nieát- baøn khoâng coù tröôùc, sau, neân noùi khoâng töông töï. Nhö tröôùc sau, phaùp thöôïng,

trung, haï cuõng gioáng nhö theá. Söï giaûi thoaùt cuûa Nhö lai, giaûi thoaùt cuûa A-la-haùn nhö kinh naày ñaõ noùi laøm sao hieåu? Vì ñeàu laø thöôøng, laø thieän. Laïi coù thuyeát noùi: Vì quyeát ñònh ñeàu coù ôû trong moät thaân. Vì sao? Vì taát caû chuùng sinh ñeàu coù ba thöù taùnh Boà-ñeà, ñoù laø Boà-ñeà Phaät, Boà- ñeà Bích-chi Phaät, Boà-ñeà Thanh vaên. Neáu ñi theo Phaät ñaïo, cuõng chöùng phaùp naày, neáu ñi theo ñaïo Bích-chi Phaät, ñaïo Thanh vaên, thì cuõng chöùng phaùp naày, vì cho neân noùi laø khoâng coù khaùc nhau. Bình luaän: Khoâng Neân noùi raèng, nhö thuyeát tröôùc laø toát. Hoûi: Soá dieät trong vaät theå beân ngoaïi laø coù ñaéc hay khoâng Neáu coù ñaéc thì chuùng sinh khoâng thaønh töïu phaùp beân ngoaøi, laøm sao ñaéc? Neáu coù ñaéc thì vôùi kinh naày noùi laøm sao hieåu. Nhö noùi: Caùc Tröôûng giaø! Ta ñaõ döùt tröø taát caû aùi, ñöôïc giaûi thoaùt beân trong. Neáu khoâng chöùng ñaéc, thì vôùi kinh naày laøm sao hieåu? Nhö noùi: Theá naøo laø giôùi ñoaïn? Ñaùp: Taát caû caùc haønh ñeàu döùt, ñoù goïi laø caûnh giôùi ñoaïn, cho ñeán noùi roäng. Ñaùp: Neân noùi laø coù ñaéc. Hoûi: Neáu vaäy khoâng thaønh töïu phaùp ngoaøi thì laøm sao ñaït ñöôïc? Ñaùp: Maëc duø khoâng thaønh töïu phaùp ngoaøi, nhöng vaãn ñaït ñöôïc soá dieät cuûa phaùp ngoaøi, taùm caên nhö maïng caên v.v... cuûa quaù khöù, vò lai tuy khoâng thaønh töïu, nhöng vaãn ñöôïc soá dieät cuûa taùm maïng caên ñoù. Ta ñaõ döùt taát caû aùi, ñöôïc giaûi thoaùt beân trong. Vôùi kinh naày laøm sao hieåu. ÔÛ ñaây noùi: Neáu beân trong ñöôïc giaûi thoaùt, phaûi bieát phaùp ngoaøi cuõng ñöôïc giaûi thoaùt. Laïi coù thuyeát noùi: Vì söï giaûi thoaùt naày töø thaân mình tu phöông tieän maø ñaéc, khoâng do ngöôøi ngoaøi tu phöông tieän maø ñaéc, cho neân noùi laø ñöôïc giaûi thoaùt beân trong. Laïi coù thuyeát noùi: Khoâng ñöôïc soá dieät trong phaùp ngoaøi. Hoûi: Neáu vaäy thì vaø kinh naày laøm sao hieåu? Nhö noùi: Taát caû caùc haønh döùt, goïi laø caûnh giôùi ñoaïn, cho ñeán noùi roäng. Ñaùp: Coù hai thöù taát caû: taát caû cuûa coù phaàn vaø taát caû cuûa taát caû. Vì trong ñaây noùi: taát caû cuûa phaàn, neân noùi laø taát caû. Laïi coù thuyeát noùi: Coù soá dieät trong vaät beân ngoaøi nhöng khoâng theå ñaït ñöôïc. Bình luaän: Khoâng Neân noùi raèng. Vì thaø neân noùi khoâng, chöù khoâng neân noùi coù maø khoâng theå ñaït ñöôïc. Duïng naøo laø khoâng duïng vaät laø cuõng coù, cuõng ñaït ñöôïc. Noùi nhö theá laø toát. Neáu phaûi laø soá dieät cuûa vaät beân ngoaøi khoâng theå ñaït ñöôïc, thì seõ traùi vôùi kinh Ba-giaø-la-na. Nhö noùi: Theá naøo laø ñöôïc phaùp laøm chöùng? Ñaùp: Noùi taát caû caùc phaùp, phaùp naày laø thieän, cuõng ñöôïc, vì coù theå

ñöôïc chöùng. Vì muoán cho khoâng coù loãi nhö theá, neân noùi laø coù theå ñaït ñöôïc. Hoûi: Theå cuûa soá dieät naày laø aám, hay laø chaúng phaûi aám? Neáu laø aám thì sao khoâng voán laø Nieát-baøn? Vì sao? Vì tröôùc ñoù ñaõ coù caùc aám. Neáu chaúng phaûi aám, thì vì sao laø phaùp khoâng thöïc coù maø tu veà ñaïo? Ñaùp:

Neân noùi raèng: Theå chaúng phaûi aám, cuõng chaúng phaûi chaúng phaûi aám. Nhöng töø saéc aám, cho ñeán thöùc aám, theå cuûa chuùng laø ñaéc. Soá dieät naày cuõng goïi laø Nieát-baøn, cuõng goïi laø khoâng töông töï, cuõng goïi laø chaúng phaûi phaåm, cuõng goïi laø Voâ-baït-na (Baït-na, ñôøi Taàn dòch laø saéc, cuõng dòch laø taùnh, cuõng dòch laø khen ngôïi, cuõng dòch laø chöõ), cuõng dòch laø toái thaéng, cuõng dòch laø trí, cuõng dòch laø öùng, cuõng dòch laø khoâng gaàn, cuõng dòch laø khoâng tu, cuõng dòch laø ñaùng öa, cuõng dòch laø gaàn, cuõng dòch laø dieäu, cuõng dòch laø lìa. Hoûi: Vì sao noùi laø Nieát-baøn? Ñaùp: Baøn-na goïi laø röøng. Nieát goïi laø lìa, nghóa laø lìa haún röøng aám, lìa ba röøng löûa, lìa boán röøng, neân goïi laø Nieát-baøn. Laïi nöõa, nghóa khoâng dieät laø nghóa Nieát-baøn, nhö tröôùc ñaõ noùi. Vì sao goïi laø khoâng töông töï? Vì khoâng coù nhaân töông töï nhö tröôùc ñaõ noùi, vì cuõng khoâng coù thöôïng, trung, haï nhö tröôùc ñaõ noùi v.v... Vì sao goïi laø chaúng phaûi phaåm? Vì lìa caùc phaåm, nhö noùi theå taùnh cuûa phaùp höõu vi laø phaåm. Nhöõng ngöôøi noùi nhö theá ñeàu coù töôùng truï, nghóa laø boán töôùng vaø naêm phaùp cuûa phaùp kia, laø phaåm caâu sinh. Vì phaùp Nieát-baøn khoâng coù töôùng nhö theá, neân goïi laø chaúng phaûi phaåm. Laïi coù thuyeát noùi: Theá gian laø Phaùp phaåm laø ñôøi. Phaùp cuûa Nieát- baøn kia laø lìa theá gian, neân goïi laø chaúng phaûi phaåm. Caùc aám, caùc khoå, caùc sinh, caùc coõi, cuõng noùi nhö theá. Vì sao goïi laø Voâ Baït-na? Vì theå cuûa söï khen ngôïi ñaõ töï thaønh töïu neân khoâng ñôïi khen ngôïi nöõa, nhö ngöôøi baûn taùnh hieàn, thieän, khoâng ñôïi khen ngôïi, vì voán hieàn thieän, phaùp Nieát-baøn kia cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, trong phaùp höõu vi, hoaëc duøng nhaân goïi laø quaû, hoaëc laáy quaû ñeå goïi laø nhaân, phaùp Nieát-baøn kia khoâng coù quaû ñeå coù theå goïi laø nhaân, khoâng coù nhaân ñeå coù theå goïi laø quaû. Laïi nöõa, vì caùc baäc Thaùnh ñaõ thaân chöùng phaùp naày, neân khoâng ñôïi khen ngôïi. Laïi nöõa, khoâng khen ngôïi laø vì coù voâ bieân söï khen ngôïi, nhö ngöôøi noùi veà Ñaïi ñöùc. Ñöùc cuûa ngöôøi naày laø khoâng theå noùi. Phaùp cuûa Nieát-baøn kia cuõng nhö theá.

Laïi nöõa, khoâng theå khen ngôïi: Vì khaép chung quanh ñeàu coù söï khen ngôïi toát ñeïp. Nhö haït ngoïc saïch xua tan boùng toái xung quanh. Phaùp Nieát-baøn kia cuõng gioáng nhö theá. Cuõng nhö choã ñeå vieân ngoïc A- ba-na- gia maø ñöôïc an laäp. Nhö theá, neáu ñöôïc giaûi thoaùt trong thaân ngöôøi, thì thaân naày goïi laø an laäp. Laïi nöõa, khoâng theå khen ngôïi goïi laø chaúng khen ngôïi. Vì khoâng ngöôøi naøo coù theå ñuùng nhö phaùp noùi loãi cuûa ngöôøi aáy neân goïi laø chaúng khen ngôïi. Laïi coù thuyeát noùi: Vì lìa caùc taùnh neân noùi Voâ-baït-na. ÔÛ ñaây, vì khoâng coù taùnh Saùt-lôïi, Baø-la-moân, Cö só, Thuû-ñaø, neân noùi laø Voâ-baït- na, cuõng khoâng coù saéc xanh, vaøng, v.v..., neân noùi laø Voâ-baït-na. Phaùp höõu vi hoaëc taùnh laø saéc, hoaëc döïa vaøo saéc, hoaëc laøm choã nöông cho saéc. Taùnh cuûa phaùp kia chaúng phaûi saéc, cuõng chaúng phaûi döïa vaøo saéc, cuõng khoâng laøm choã nöông cho saéc. Vì sao goïi laø toái thaéng? Vì thöôïng dieäu, neân goïi laø toái thaéng. Cuõng theá gian duøng thöùc uoáng aên thöôïng dieäu, y phuïc, chuoãi anh laïc v.v..., neân goïi laø toái thaéng. Toân giaû Cuø-sa noùi: Phaùp kia laø toái thaéng, vì laø phaùp hieåu roát raùo. Vì sao goïi laø trí? Vì quaû cuûa trí. Nhö trong kinh noùi:

Saùu nhaäp laø nghieäp, saùu nhaäp laø quaû cuûa nghieäp laø duøng teân cuûa nghieäp ñeå noùi. Nhö döùt laø quaû cuûa trí laø duøng teân trí ñeå noùi. Nhö thieân nhaõn, thieân nhó laø quaû cuûa thoâng, duøng teân thaàn thoâng ñeå noùi. Phaùp kia cuõng gioáng nhö theá. Vì laø quaû cuûa trí, neân duøng teân trí ñeå noùi. Vì sao goïi laø öùng? Vì xöùng ñaùng thoï cuùng döôøng, neân goïi laø öùng. Taát caû thöôïng cuùng cuûa theá giôùi, ñeàu neân thoï nhaän. Vì sao goïi laø khoâng gaàn? Vì khoâng ñaùng gaàn. Phaùp höõu vi, do tham quaû höõu vi ñoù, maø gaàn. Nhö ngöôøi vì tham quaû cuûa hoa che maùt, neân gaàn vôùi caây. Vì phaùp kia traùi vôùi caùc thöù treân, neân goïi laø khoâng gaàn. Hoûi: Neáu noùi khoâng gaàn thì vì sao trong kinh noùi gaàn ngöôøi saùng suoát? Ñaùp: Vì ñaït ñöôïc trí. Ngöôøi saùng suoát: laø Phaät hoaëc ñeä töû Phaät, do gaàn neân ñöôïc sôû duyeân laø nhaãn trí vaø thaønh töïu ñaéc, cho neân noùi laø gaàn. Laïi coù thuyeát noùi: Vì ngöôøi saùng suoát laø choã döïa cho vieäc ñi neân noùi laø gaàn. Nhö noùi A-la-haùn ñi ñeán Nieát-baøn. Vì sao goïi laø khoâng tu? Nghóa laø vì khoâng ôû trong thaân. Neáu phaùp ôû trong thaân, thì ngöôøi tu phaùp kia khoâng ôû trong thaân, cho neân khoâng tu. Laïi coù thuyeát noùi: Vì khoâng coù phaùp ñaùng tu, nhö A-tyø-ñaøm noùi:

Vì phaùp tu khoâng coù trong Nieát-baøn, neân goïi laø khoâng tu. Laïi coù thuyeát noùi: Vì khoâng coù vieäc ñaùng gaàn, cho neân khoâng tu. Hoûi: Neáu khoâng tu thì baøi keä naày laøm sao hieåu? Nhö keä noùi: Cuø-ñaøm ngoài döôùi caây Thieàn ñònh khoâng buoâng lung Khoâng laâu daãm daáu ñaïo Nieát-baøn ôû trong taâm. Ñaùp: Nhö Toân giaû Ba-xa noùi: Nieát-baøn ôû trong taâm, nghóa laø vì ñaõ thaønh töïu ñöôïc Nieát-baøn trong taâm. Vì sao goïi laø ñaùng öa? Vì lìa taát caû khoå. baäc Thaùnh sôï khoå. Vì Nieát-baøn khoâng coù khoå cuûa thaân taâm, neân baäc Thaùnh raát öa thích. Nhö giôùi aùc cuûa khoå sinh töû, laøm taêng tröôûng giaø cheát, noùi cuõng gioáng nhö theá, Ñöùc Theá toân kinh noùi: Thôøi giaûi thoaùt laø phaùp laïc, giôùi voâ laäu laø giôùi laïc, do coù theå ñeán Nieát-baøn. Vì sao goïi laø gaàn? Vì laø phaùp coù. Hoaëc coù thuyeát noùi laø phaùp chaúng phaûi coù, nhöng phaùp kia thaät söï coù theå taùnh, cho neân noùi gaàn. Do vieäc naày, neân Kinh cuûa Ñöùc Theá toân noùi: Haønh giaû tinh tieán thaønh töïu möôøi laêm phaùp, ñoù goïi laø hoïc tích, ñöôïc gaàn Nieát-baøn. Laïi nöõa, vì khoâng löïa choïn thaân neân goïi laø gaàn. Neáu Saùt-lôïi tu ñaïo thì chöùng. Baø-la-moân, Tyø-xaù, Thuû-ñaø tu ñaïo cuõng chöùng. Laïi nöõa, vì khoâng löïa choïn xöù sôû, neân goïi laø gaàn. Neáu ôû nôi thoân xoùm, neáu ôû choán vaéng laëng tu ñaïo, lieàn chöùng ñaéc. Laïi nöõa, vì laø quaùn gaàn neân goïi laø gaàn. Caùc Thaùnh khôûi duyeân, trí nhaãn kia hieän ôû tröôùc, chaùnh quaùn phaùp naày nhö ôû tröôùc maét. Laïi nöõa, vì so saùnh töôùng neân bieát laø gaàn. Nhö Kinh Ba-giaø-la- na noùi: Theá naøo laø phaùp xa? Nghóa laø phaùp quaù khöù, vò lai. Sao goïi laø phaùp gaàn? Nghóa laø hieän ôû tröôùc vaø phaùp voâ vi. Laïi nöõa, vì ñöôïc ôû choã gaàn neân goïi laø ôû gaàn. Choã gaàn, nghóa laø ñôøi hieän taïi, vì chöùng nôi ñôøi hieän taïi, neân goïi laø gaàn. Laïi nöõa, vì boû choã ñaéc cuûa phaùp gaàn, neân goïi laø gaàn. Phaùp gaàn goïi laø hieän taïi. Vì baäc Thaùnh boû phaùp hieän taïi, nhaäp Nieát-baøn, neân goïi laø gaàn. Toân giaû Cuø-sa noùi: Tinh tieán thöù lôùp thuù höôùng, tu phöông tieän thích ñaùng ñaït ñöôïc, neân

goïi laø gaàn. Laïi nöõa, vì thaân, ñònh laø choã döïa cuûa Thaùnh ñaïo, phaùp naày thì khoâng nhö vaäy neân goïi laø gaàn. Neáu döïa vaøo thaân naày, neân khôûi Thaùnh ñaïo, caùc thaân khaùc thì khoâng theå, Nieát-baøn thì khoâng nhö vaäy maø tuøy ôû thaân, laø sôû y cuûa tu ñaïo thì coù theå chöùng, ñoù goïi laø gaàn.

Hoûi: Vì sao goïi laø dieäu? Nhö ñaïo cuõng laø dieäu, vì sao chæ goïi Nieát- baøn laø dieäu? Phaùi Ba-giaø-la-na noùi Theá naøo laø phaùp dieäu? Laø phaùp thieän voâ laäu. Ñaùp: Maëc duø ñaïo laø dieäu, nhöng Nieát-baøn laø dieäu trong dieäu. Laïi nöõa, vì ñaïo laø dieäu, nhöng vì loãi xen laãn voâ thöôøng, Nieát-baøn thì khoâng nhö theá. Laïi nöõa, ñaïo coù caên thieän ñoái trò chaùn boû ñieàu aùc, nhö tam-muoäi Khoâng khoâng, Tam-muoäi Voâ töôùng Voâ töôùng, Tam-muoäi Voâ nguyeän Voâ nguyeän. Vì khoâng coù phaùp thieän naøo chaùn gheùt Nieát-baøn neân goïi laø phaùp vi dieäu. Hoûi: Vì sao Nieát-baøn goïi laø lìa? Nhö ñaïo cuõng laø töôùng lìa, nhö Ba-giaø-la-na ñaõ noùi: Theá naøo laø phaùp lìa? Ñaùp: Söùc yeáu moïi söï leä thuoäïc ôû coõi Duïc, hoaëc leä thuoäc coõi Saéc, Voâ saéc. Laø phaùp hoïc, phaùp Voâ hoïc cuûa thieän ñònh, vaéng laëng xuaaát ly, laø phaùp soá dieät v.v... Ñaùp: Nieát-baøn chính laø ñaïo lìa, laø lìa, laø coù theå lìa. Laïi nöõa, vì xaû taát caû phaùp, neân goïi laø lìa. Phaùp höõu laäu coù hai thöù xaû: 1. Xaû cuûa lìa duïc. 2. Xaû cuûa tröø boû. Phaùp höõu vi voâ laäu duø khoâng coù xaû cuûa lìa duïc, nhöng coù xaû cuûa tröø boû. Nieát-baøn khoâng coù xaû cuûa lìa duïc, cuõng khoâng coù xaû cuûa tröø boû. Laïi nöõa, ñeä nhaát nghóa laø lìa. Vì saéc neân lìa duïc. Vì khoâng saéc, neân lìa saéc. Sôû taùc cuûa caùc höõu, ñoái töôïng tö duy cuûa caùc höõu, vì Nieát- baøn neân lìa. Hoûi: Theá naøo laø phi soá dieät? Ñaùp: Laø dieät, chaúng phaûi giaûi thoaùt. Hoûi: Vì sao laø phi soá dieät? Ñaùp: Vì khoâng do taïo taùc maø ñöôïc, ñoù goïi laø phi soá dieät. Vì sao? Vì nhö ngöôøi truï nôi boán phöông naày ñaõ coù saéc, thanh, höông, vò, xuùc, laø phaùp cuûa sôû duyeân cuûa naêm thöùc thaân, khoâng do coâng taïo taùc maø truï, vì trong phaùp baát sinh, neân goïi laø phi soá dieät. Hoûi: Do phaùp naøo coù theå ñöôïc phaùp naày? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Do aám, nhaäp, giôùi cuûa quaù khöù vò lai. Chaúng phaûi laø ñôøi hieän taïi. Vì sao? Vì aám nhaäp giôùi ôû trong thaân hieän taïi coù theå ñaït ñöôïc, neân nhö thuyeát naày noùi: Trong moãi saùt-na coù ñöôïc coù maát, khi saùt-na sinh thì maát, luùc saùt-na dieät thì ñöôïc. Laïi coù thuyeát noùi: Ñaéc ôû ñôøi vò lai, chaúng phaûi quaù khöù. Vì sao?

Vì caùc aám quaù khöù töøng ôû trong thaân. Vì aám ngaøy nay töùc ôû trong thaân. Thuyeát naày cuõng coù loãi. Vì sao? Vì khi phaùp vò lai sinh, thì phaùp naày cuõng xaû. Bình luaän: Ñaéc trong phaùp baát sinh ôû vò lai, noùi nhö theá laø ñuùng, cho neân taát caû thôøi gian thöôøng taêng ích. Hoûi: Soá dieät nhieàu hay phi soá dieät nhieàu? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Soá dieät nhieàu, phi soá dieät ít. Vì sao? Vì soá dieät laø choã ñaéc ôû trong phaùp quaù khöù, vò lai, hieän taïi. Coøn phi soá dieät chæ laø choã ñaéc trong phaùp baát sinh ôû vò lai. Laïi coù thuyeát noùi: Phi soá dieät nhieàu, soá dieät ít. Vì sao? Vì phi soá dieät laø choã ñaéc trong phaùp höõu laäu, voâ laäu, coøn soá dieät chæ laø choã ñaéc trong phaùp höõu laäu. Bình luaän: Neân noùi raèng: Hai phaùp aáy ñeàu laø voâ löôïng, voâ bieân. Vì vieäc naày, neân coù boán tröôøng hôïp: Coù phaùp laø choå ñaéc cuûa soá dieät, chaúng phaûi choã ñaéc cuûa

phi soá dieät. Coù phaùp laø choã ñaéc cuûa phi soá dieät, chaúng phaûi choã ñaéc cuûa soá dieät. Coù phaùp vöøa laø choã ñaéc cuûa soá dieät, vöøa laø choã ñaéc cuûa phi soá dieät. Coù phaùp chaúng phaûi choã ñaéc cuûa soá dieät, cuõng chaúng phaûi choã ñaéc cuûa phi soá dieät. Tröôøng hôïp thöù nhaát: Laø phaùp höõu laäu quaù khöù, hieän taïi vaø sinh ñôøi vò lai. Tröôøng hôïp thöù hai: Laø phaùp voâ laäu baát sinh ôû ñôøi vò lai. Tröôøng hôïp thöù ba: Laø phaùp höõu laäu baát sinh cuûa ñôøi vò lai. Tröôøng hôïp thöù tö: Laø phaùp voâ laäu cuûa quaù khöù, hieän taïi, ñôøi vò lai seõ sinh phaùp voâ laäu. Nhö ngöôøi phaøm phu truï ôû ñaây, ñöôïc phi soá dieät cuûa naêm thöùc trong naêm ñöôøng. Vì sao? Vì trong phaøm phu kia taát caû saéc, thanh, höông, vò, xuùc duyeân theo thöùc kia maø truï, vì ôû trong phaùp baát sinh, cho neân ñöôïc phi soá dieät kia. Nhö saéc, thanh, höông, vò, xuùc cuûa xöù naày, chuùng sinh cuûa naêm xöù kia cuõng ñaït ñöôïc phi soá dieät naày. Neáu phaàn ñöôøng aùc ñaõ döùt, thì chuùng sinh kia ñeàu ñöôïc phi soá dieät trong ñöôøng aùc. Hoûi: Phaùp gì coù theå döùt ñöôøng aùc? Ñaùp: Hoaëc laø boá thí, hoaëc laø trí giôùi, hoaëc laø vaên tueä, hoaëc laø tö tueä, nhö nieäm xöù vôùi phaùp quaùn soå töùc, baát tònh, hoaëc laø tu tueä, nhö phaùp Noaõn, phaùp Ñaûnh, ñeán Nhaãn taát nhieân döùt. Toân giaû Baø-ñaøn-ñaø noùi: Neáu khoâng nhaân nôi giaùc bieát phaùp duyeân khôûi thì seõ khoâng döùt boû ñöôøng aùc. Sao ôû ñaây noùi nhaän bieát phaùp duyeân khôûi ñeàu laø ñaïo voâ laäu? Bình luaän: Khoâng Neân noùi raèng. Noùi nhö vaày laø ñuùng. Hoaëc duøng

boá thí, hoaëc duøng trí giôùi, ñöôïc phi soá dieät ñöôøng aùc, cho ñeán duøng Ñaûnh ñöôïc phi soá dieät ñöôøng aùc, töï coù chuùng sanh, ñöôïc caên thieän nhö treân, döùt töøng phaàn ñöôøng aùc, ngöôøi caên ñoän cho ñeán Nhaãn thì döùt. Hoûi: Vì cuøng luùc ñaït ñöôïc phi soá dieät trong ba ñöôøng aùc hay vì theo thöù lôùp maø ñaït ñöôïc? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: ñöôïc ba thöù cuøng luùc. Hoûi: Neáu vaäy thì Ñeà-baø-ñaït-ña ñoïa vaøo ñòa nguïc haù chaúng phaûi ñöôïc phi soá dieät cuûa ngaï quyû, suùc sinh? Ñaùp: Chæ tröø moät phaàn sinh cuûa ñòa nguïc, phaàn sinh cuûa ñòa nguïc khaùc vaø phaàn sinh cuûa ngaï quyû, suùc sinh ñaït ñöôïc cuøng luùc. Bình luaän: Neáu khôûi ñaït phaàn thieân caên, döùt tröø ñöôøng aùc, thì taát caû ñöôøng aùc ñeàu ñöôïc phi soá dieät. Neáu boá thí v.v... döùt tröø ñöôøng aùc, thì ñieàu naày khoâng nhaát ñònh, neáu döùt boû ñòa nguïc thì seõ ñöôïc phi soá dieät cuûa ñòa nguïc, coøn laïi khoâng nhaát ñònh, coõi khaùc cuõng gioáng nhö theá. Neáu duøng ñaït phaàn caên thieän ñeå döùt ñöôøng aùc kia, seõ ñöôïc phi soá dieät trong cuøng luùc. Hoûi: Ñaõ noùi ñöôïc phi soá dieät ñöôøng aùc laïi laøm theá naøo ñaït ñöôïc phi soá dieät cuûa choã sinh? Ñaùp: Luùc truï trong Nhaãn taêng thöôïng, tröø phaàn cuûa baûy laàn sinh trong coõi ngöôøi, coõi trôøi, phaàn moät laàn sinh trong taát caû xöù coõi Saéc, coõi Voâ saéc, ngoaøi ra, caùc laàn sinh ñeàu ñöôïc phi soá dieät. Tu-ñaø-hoaøn höôùng veà quaû Tö-ñaø-haøm, truï trong ñaïo phöông tieän khoâng khôûi ñaéc, Tö-ñaø-haøm ñöôïc phi soá dieät cuûa saùu laàn sinh coõi Duïc. Neáu khôûi ñaéc, thì khi truï nôi ñaïo voâ ngaïi thöù saùu seõ ñöôïc. Neáu Tö-ñaø- haøm höôùng tôùi quaû A-na-haøm, truï trong ñaïo phöông tieän, khoâng khôûi ñaéc, quaû A-na-haøm ñöôïc phi soá dieät cuûa phaàn moät laàn sinh coõi Duïc. Ñaïo voâ ngaïi

sau cuøng seõ ñöôïc soá dieät cuûa phaàn taát caû sinh coõi Duïc. Neáu khôûi ñaéc, thì ñaïo voâ ngaïi sau cuøng seõ ñöôïc phi soá dieät cuûa phaàn moät laàn sinh coõi Duïc, seõ ñöôïc soá dieät cuûa phaàn taát caû laàn sinh coõi Duïc. Khi lìa duïc cuûa Sô thieàn, neáu laø phaùp khoâng thoái chuyeån truï ñaïo phöông tieän khoâng khôûi, thì seõ ñöôïc phi soá dieät cuûa phaàn hai laàn sinh, Sô thieàn. Ñaïo voâ ngaïi sau cuøng, seõ ñöôïc soá dieät cuûa phaàn taát caû sinh Sô thieàn. Neáu khôûi, thì ñaïo voâ ngaïi sau cuøng seõ ñöôïc phi soá dieät cuûa phaàn moät laàn sinh, seõ ñöôïc soá dieät cuûa phaàn taát caû laàn sinh. Neáu laø phaùp thoái chuyeån hoaëc khôûi hoaëc khoâng khôûi, thì ñaïo voâ ngaïi sau cuøng seõ ñöôïc soá dieät cuûa phaàn taát caû laàn sinh ôû ñòa Sô thieàn, khoâng ñöôïc phi soá dieät cho ñeán lìa duïc cuûa Voâ sôû höõu xöù, noùi cuõng gioáng nhö theá. Hoaëc lìa duïc cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù. Hoaëc laø ngöôøi khoâng thoái lui, truï nôi ñaïo phöông

tieän khoâng khôûi, thì seõ ñöôïc phi soá dieät cuûa phaàn moät laàn sinh nôi Phi töôûng Phi phi töôûng xöù. Ñaïo voâ ngaïi sau cuøng seõ ñöôïc soá dieät cuûa phaàn taát caû laàn sinh nôi Phi töôûng Phi phi töôûng xöù. Neáu khôûi, thì ñaïo voâ ngaïi sau cuøng seõ ñöôïc phi soá dieät cuûa phaàn moät laàn sinh nôi Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, seõ ñöôïc soá dieät cuûa phaàn taát caû laàn sinh. Neáu laø phaùp thoái lui, khoâng khôûi lìa duïc: truï nôi ñaïo phöông tieän, seõ ñöôïc phi soá dieät cuûa phaàn sinh khaùc nôi taùm ñòa. Ñaïo voâ ngaïi sau cuøng seõ ñöôïc soá dieät cuûa phaàn taát caû laàn sinh nôi Phi töôûng Phi phi töôûng xöù. Neáu khôûi, thì ñaïo voâ ngaïi sau cuøng seõ ñöôïc phi soá dieät cuûa phaàn sinh khaùc trong taùm ñòa, seõ ñöôïc soá dieät cuûa phaàn taát caû laàn sinh nôi Phi töôûng, Phi phi töûông xöù. Hoûi: Ñaõ noùi choã sinh, coøn caùc phieàn naõo thì theá naøo? Ñaùp: Luùc truï nôi nhaãn taêng thöôïng, ñöôïc phi soá dieät, cuûa phieàn naõo maø thaáy ñaïo cuûa ba coõi ñaõ döùt tuøy ñaïo voâ ngaïi, tuøy chuûng loaïi seõ ñöôïc soá dieät. Neáu laø baäc Thaùnh, laø phaùp baát thoái, laø khoâng khôûi lìa duïc coõi Duïc, tuøy chuûng cuûa choã döùt, truï nôi ñaïo phöông tieän, ñöôïc phi soá dieät. Tuøy ñaïo voâ ngaïi, tuøy chuûng loaïi seõ ñöôïc soá dieät. Neáu khôûi, thì tuøy ñaïo voâ ngaïi, tuøy chuûng, seõ ñöôïc phi soá dieät, seõ ñöôïc soá dieät. Neáu laø phaùp thoái lui hoaëc khôûi, hoaëc khoâng khôûi, thì tuøy ñaïo voâ ngaïi, tuøy chuûng, khoâng ñöôïc phi soá dieät, seõ ñöôïc soá dieät, cho ñeán lìa duïc cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, noùi cuõng gioáng nhö theá. Hoûi: Phaùp thoái lui ñoái vôùi caùc phieàn naõo ñeán thôøi gian naøo thì seõ ñöôïc phi soá dieät? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Neáu luùc tín giaûi thoaùt chuyeån caên ñöôïc kieán ñaùo thì thôøi giaûi thoaùt chuyeån caên seõ ñöôïc baát ñoäng. Bình luaän: Neân noùi raèng: Neáu ñöôïc quyeát ñònh, laïi khoâng thoái lui, baáy giôø seõ ñöôïc phi soá dieät cuûa caùc phieàn naõo. Vì vieäc naày, neân laäp ra boán töôøng hôïp: Hoaëc coù phieàn naõo tröôùc ñöôïc phi soá dieät, sau ñöôïc soá dieät, tröôùc ñöôïc soá dieät, sau ñöôïc phi soá dieät, hoaëc coù khi ñeàu cuøng ñöôïc, hoaëc coù khi ñeàu khoâng ñöôïc. Tröôøng hôïp thöù nhaát: Truï nôi nhaãn taêng thöôïng ñoái vôùi phieàn naõo, maø kieán ñaïo cuûa ba coõi döùt tröø laø phaùp khoâng thoái lui, khoâng khôûi lìa duïc, truï ñaïo phöông tieän, tu ñaïo döùt tröø phieàn naõo ñoù laø tröôùc ñöôïc phi soá dieät, sau ñöôïc soá dieät. Tröôøng hôïp thöù hai: Neáu laø phaùp

thoái lui, phieàn naõo tu ñaïo ba coõi ñaõ döùt tröø, nghóa laø tröôùc ñöôïc soá dieät, sau ñöôïc phi soá dieät. Tröôøng hôïp thöù ba: Neáu laø phaùp khoâng thoái lui, khôûi lìa duïc, tuøy theo ñaïo voâ ngaïi, tuøy chuûng, ñöôïc phi soá dieät, ñöôïc soá dieät. Laïi coù lìa

duïc coõi Duïc, khi döùt tröø phieàn naõo phaåm thöôïng thöôïng, naêm thöùc thaân nhieãm oâ, ñoái vôùi sôû duyeân ñöôïc phi soá dieät, ñöôïc soá dieät, cho ñeán lìa taùm thöù duïc cuõng gioáng nhö theá. Neáu khi döùt tröø phieàn naõo phaåm haï haï, naêm thöùc thaân nhieãm oâ nôi phaåm haï ñoái vôùi sôû duyeân ñöôïc phi soá dieät, ñöôïc soá dieät, cuõng ñöôïc soá dieät cuûa haønh thieän, khoâng aån giaáu voâ kyù coõi Duïc, lìa duïc cuûa Sô thieàn, döùt tröø phieàn naõo phaåm thöôïng thöôïng, ba thöùc thaân nhieãm oâ cuûa phaåm thöôïng thöôïng kia, ñoái vôùi sôû duyeân, ñöôïc phi soá dieät, ñöôïc soá dieät, lìa taùm thöù duïc cuõng gioáng nhö theá. Neáu khi döùt tröø phieàn naõo phaåm haï haï, ba thöùc thaân nhieãm oâ cuûa phaåm haï haï cuûa Sô thieàn kia, ñoái vôùi sôû duyeân ñöôïc phi soá dieät, ñöôïc soá dieät cuûa haønh thieän voâ kyù khoâng aån moät cuûa ñòa Sô thieàn, ñoù laø ñeàu cuøng ñöôïc. Tröôøng hôïp thöù tö: Tröø ngaàn aáy vieäc treân. Hoûi: Ñaõ noùi phieàn naõo, ñaïo laø theá naøo? Ñaùp: Ngöôøi Kieân tín thöïc haønh ñaïo Kieân tín ñoái vôùi ñaïo Kieân phaùp ñöôïc phi soá dieät. Ngöôøi kieân phaùp, khi haønh ñaïo kieân phaùp ñoái vôùi ñaïo kieân tín ñöôïc phi soá dieät. Ngöôøi kieán ñaïo, luùc thöïc haønh ñaïo kieán ñaïo, ñoái vôùi ñaïo Tín giaûi thoaùt ñöôïc phi soá dieät. Ngöôøi cuûa phi thôøi giaûi thoaùt, luùc haønh ñaïo Phi thôøi giaûi thoaùt, ñoái vôùi ñaïo Thôøi giaûi thoaùt ñöôïc phi soá dieät. Ngöôøi Thanh vaên quyeát ñònh ñoái vôùi ñaïo Thanh vaên, ñoái vôùi ñaïo cuûa Phaät cuûa Bích-chi Phaät ñöôïc phi soá dieät ngöôøi Bích- chi Phaät quyeát ñònh ñoái vôùi ñaïo Bích-chi Phaät, ôû nôi Phaät ñaïo, ñaïo Thanh vaên, ñöôïc phi soá dieät. Ngöôøi caàu ñaïo Phaät, khi quyeát ñònh ñoái vôùi Phaät ñaïo, ñoái vôùi ñaïo Thanh vaên, ñaïo Bích-chi Phaät, ñöôïc phi soá dieät. A-la-haùn coù saùu loaïi: 1. Thoái phaùp. 2. Tö phaùp. 3. Hoä phaùp. 4. Ñaúng truï. 5. Coù theå thaéng tieán. 6. Baát ñoäng. Hoûi: Caùc A-la-haùn naày ñaõ ñöôïc phi soá dieät vaøo luùc naøo? Ñaùp: Neáu laø ngöôøi thoái phaùp quyeát ñònh ñoái vôùi thoái phaùp thì ñoái vôùi naêm thöù, seõ ñöôïc phi soá dieät. Neáu laø ngöôøi khoâng quyeát ñònh thì seõ khoâng ñöôïc, cho ñeán coù theå thaéng tieán, noùi cuõng gioáng nhö theá. Phaùp baát ñoäng: Ñöôïc phaùp baát ñoäng ñoái vôùi naêm thöù ñaïo ñöôïc phi soá dieät. Hoûi: Phi soá dieät ñeàu laø luùc thaéng tieán maø ñöôïc, vì sao chaúng phaûi

quaû cuûa ñaïo? Ñaùp: Voán laø luùc lìa duïc, vì khoâng taïo phöông tieän ñaït ñöôïc cho phaùp naày, neân neáu vì taïo phöông tieän cho phi soá dieät thì phi soá dieät khoâng theå ñaït ñöôïc. Vì sao? Vì neáu taâm tham chaáp thì ngöôøi naày khoâng theå vöôït qua ba ñöôøng aùc. Neáu taâm vì Nieát-baøn thì coù theå vöôït qua ñöôøng aùc. Hoûi: Choã ñaéc cuûa phi soá dieät laø quaû cuûa taâm naøo? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Laø quaû cuûa taâm taïo ra choã thoï sinh. Laïi coù thuyeát noùi: Neáu taâm coù theå khieán cho söï sinh noái tieáp nhau, thì ñoù laø quaû coâng duïng cuûa taâm kia. Bình luaän: Neân noùi raèng: Heã truï ôû taâm naøo ñöôïc phi soá dieät, töùc laø quaû cuûa taâm ñoù. Hoûi: Ñoái vôùi phaùp naøo ñöôïc phi soá dieät? Ñaùp: Ñoái

vôùi phaùp leä thuoäc nôi ba coõi vaø trong phaùp khoâng leä thuoäc thì ñöôïc phi soá dieät. Sinh coõi Duïc, ôû trong boán phaùp naày ñaït ñöôïc. Sinh coõi Saéc, Voâ saéc, cuõng gioáng nhö theá. Choã ñaéc cuûa phi soá dieät tuøy heã sinh ôû ñòa naøo, thì leä thuoäc ôû ñòa ñoù. Hoûi: Phi soá dieät ñoái vôùi phaùp naøo ñöôïc taêng tröôûng? Ñaùp: Sinh trong coõi Duïc, naêm thöùc thaân leä thuoäc coõi Duïc maø ñöôïc taêng tröôûng. Cuõng coù yù thöùc duyeân theo coõi Duïc hieän taïi maø ñöôïc taêng tröôûng, nhöng vi teá khoù hieän baøy. Ñoái vôùi ba thöùc coõi Saéc, coù voâ löôïng giaûi thoaùt, thaéng xöù, taát caû xöù maø ñöôïc taêng tröôûng, coõi Voâ saéc chæ coù taát caû xöù. Sinh trong coõi Saéc, nôi naêm thöùc thaân coõi Duïc maø ñöôïc taêng tröôûng. YÙ thöùc cuõng ñöôïc taêng tröôûng, nhöng vi teá, khoù hieån hieän. Ba thöùc coõi Saéc, coù voâ löôïng thaéng, giaûi thoaùt xöù, taát caû xöù maø ñöôïc taêng tröôûng, coõi Voâ saéc chæ coù taát caû xöù. Sinh trong coõi Saéc, naêm thöùc coõi Duïc, ba thöùc coõi Saéc coù voâ löôïng giaûi thoaùt thaéng xöù, taát caû xöù maø ñöôïc taêng tröôûng. Hoûi: Baäc Thaùnh sinh trong coõi Saéc, leä thuoäc coõi Duïc, ñöôïc phi soá dieät trong phaùp naøo? Ñaùp: Maïng chung ôû Sô thieàn, sinh trong Nhò thieàn, quaû cuûa Sô thieàn, taâm bieán hoùa ôû coõi Duïc, ñaït ñöôïc phi soá dieät. Neáu sinh trong ba thieàn, thì quaû cuûa Sô thieàn, Nhò thieàn, vôùi taâm bieán hoùa ôû coõi Duïc, seõ ñöôïc phi soá dieät. Neáu sinh trong Töù thieàn, thì quaû cuûa Sô thieàn, Nhò thieàn, Tam thieàn, taâm bieán hoùa ôû coõi Duïc ñaït ñöôïc phi soá dieät, cho ñeán qua ñôøi ôû ñeä Tam thieàn, sinh trong ñeä Töù thieàn, quaû cuûa ñeä Tam thieàn, taâm bieán hoùa cuûa coõi Duïc ñöôïc phi soá dieät. Hoûi: Qua ñôøi ôû coõi Saéc, sinh trong coõi Voâ saéc, leä thuoäc coõi Duïc

trong phaùp naøo ñöôïc phi soá dieät? Ñaùp: Neáu qua ñôøi ôû Sô thieàn, sinh trong coõi Voâ saéc, seõ ñöôïc quaû cuûa boán thieàn, taâm bieán hoùa ôû coõi Duïc, seõ ñöôïc phi soá dieät. Qua ñôøi ôû Nhò thieàn, sinh trong coõi Voâ saéc, quaû cuûa Tam thieàn, taâm bieán hoùa coõi Duïc, seõ ñöôïc phi soá dieät. Qua ñôøi ôû ñeä Tam thieàn, sinh trong coõi Voâ saéc, quaû cuûa Nhò thieàn, taâm bieán hoùa coõi Duïc ñöôïc phi soá dieät. Qua ñôøi ôû ñeä Töù thieàn, sinh trong coõi Voâ saéc, quaû cuûa moät thieàn, taâm bieán hoùa coõi Duïc ñöôïc phi soá dieät. Baäc Thaùnh sinh trong coõi Voâ saéc, phaùp thuoäc veà coõi Duïc, coõi Saéc, khoâng ñöôïc phi soá dieät. Vì sao? Vì tröôùc ñaõ ñöôïc roài. Hoûi: A-la-haùn nhaäp Nieát baøn tröôùc, ñöôïc phi soá dieät nhieàu hay A- la-haùn nhaäp Nieát-baøn sau ñöôïc phi soá dieät nhieàu? Ñaùp: Ngöôøi nhaäp Nieát-baøn tröôùc nhieàu. Vaøo thôøi Phaät Ca-dieáp, soá ngöôøi nhaäp Nieát-baøn nhieàu, ñeán thôøi Phaät Thích-ca Maâu-ni, soá ngöôøi nhaäp Nieát-baøn ít. Vaøo thôøi Phaät Thích-ca Maâu-ni, soá ngöôøi nhaäp Nieát- baøn nhieàu, nôi thôøi Phaät Di-laëc, soá ngöôøi nhaäp Nieát-baøn ít. Hoûi: Nhöõng vò A-la-haùn naøo thaønh töïu phi soá dieät nhieàu nhaát? Ñaùp: A-la-haùn sinh coõi Voâ saéc, ngöôøi truï taâm sau sau cuøng, ñoái vôùi taát caû phaùp, ñöôïc phi soá dieät nhieàu nhaát. Hoûi: Coù khi naøo aám, giôùi, nhaäp dieät haún maø khoâng ñöôïc phi soá dieät hay khoâng? Ñaùp: Coù, nghóa laø A-la-haùn truï taâm sau cuøng. Bình luaän: Khoâng Neân noùi nhö theá. Vì sao? Vì khoâng coù aám, giôùi, nhaäp dieät haún maø khoâng ñöôïc phi soá dieät. Hoûi: Luùc A-la-haùn truï taâm sau cuøng chaúng phaûi khoâng ñöôïc phi

soá dieät chaêng? Ñaùp: Chaúng phaûi laø khoâng ñöôïc phi soá dieät. Vì sao? Vì A-la-haùn, neáu khi quyeát ñònh muoán nhaäp Nieát-baøn thì luùc tröø naêm taâm hoaëc saùu taâm, seõ khôûi hieän ôû tröôùc aám, giôùi, nhaäp khaùc ñeàu ñöôïc phi soá dieät. Ñöùc Theá toân noùi: Coù hai caûnh giôùi Nieát-baøn, ñoù laø caûnh giôùi Nieát- baøn cuûa thaân höõu dö, Nieát-baøn cuûa thaân voâ dö, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Treân ñaõ noùi: Theá naøo laø soá dieät? Ñaùp: Neáu dieät laø giaûi thoaùt, thì soá dieät kia coù hai thöù: 1. Caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân höõu dö. 2. Caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân voâ dö. Nhöng vaãn chöa noùi theá naøo laø caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân höõu dö? Caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân voâ dö. Nay vì muoán noùi roõ ñieàu ñoù,

neân soaïn luaän naày. Laïi coù thuyeát noùi: Caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân höõu dö coù töï theå, caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân voâ dö laø khoâng coù töï theå. Laïi coù thuyeát noùi: Caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân höõu dö laø thieän, caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân voâ dö laø voâ kyù. Laïi coù thuyeát noùi: Caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân höõu dö laø quaû cuûa ñaïo, caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân voâ dö chaúng phaûi quaû cuûa ñaïo. Laïi coù thuyeát noùi: Caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân höõu dö thuoäc veà ñeá, caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân voâ dö chaúng phaûi thuoäc veà ñeá. Laïi coù thuyeát noùi: Caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân höõu dö laø höõu vi, caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân voâ dö laø voâ vi. Höõu laäu, voâ laäu cuõng gioáng nhö theá. Vì ñeå ngaên döùt yù cuûa caùc thuyeát noùi nhö theá, vaø vì muoán noùi nghóa naày ñeàu laø voâ laäu. Vì vieäc aáy, vì ñeå ngaên döùt nghóa cuûa ngöôøi khaùc, muoán chæ baøy roõ nghóa cuûa mình, cho ñeán noùi roäng, neân soaïn luaän naày. Hoûi: Theá naøo laø caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân höõu dö? Ñaùp: Vò A-la-haùn coøn soáng boán ñaïi chöa dieät, cho ñeán noùi roäng. Boán ñaïi, töùc laø boán ñaïi. Caùc caên laø saéc taïo. Taâm noái tieáp nhau: laø phaùp taâm, taâm sôû. Neáu phaùp taâm, taâm sôû cuûa saéc taïo nôi boán ñaïi naày chöa dieät, laø caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân höõu dö. Laïi coù thuyeát noùi: boán ñaïi laø thaân boán ñaïi, caùc caên laø caùc caùc, taâm noái tieáp laø taùnh giaùc, neáu taùnh giaùc cuûa caùc caên trong thaân chöa dieät thì ñoù laø caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân höõu dö. Vì caùc höõu dö nhö theá v.v..., neân goïi laø caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân höõu dö. Thaân coù hai thöù: 1. Thaân phieàn naõo. 2. Thaân sinh. Duø khoâng coù thaân phieàn naõo maø coù thaân sinh. Laïi coù thuyeát noùi: Thaân coù hai thöù: Coù nhieãm oâ, khoâng nhieãm oâ. Nhieãm oâ ñaõ heát, chæ coù khoâng nhieãm oâ. Cho neân, noùi boán ñaïi v.v… Vì coù dö, neân noùi laø Höõu dö. Boán ñaïi sinh ra phaùp naøo: töùc laø sinh ra saéc taïo, döïa vaøo saéc taïo, coù theå sinh ra phaùp taâm, taâm sôû, cho ñeán noùi roäng. Thaân kia ñaõ döùt tröø taát caû kieát, ñöôïc laøm chöùng, ñoù goïi laø caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân höõu dö. Theá naøo caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân voâ dö? Neáu A-la-haùn ñaõ nhaäp Nieát-baøn, thì boán ñaïi dieät, cho ñeán noùi roäng. Boán ñaïi, töùc boán ñaïi. Caùc caên, laø saéc taïo, taâm noái tieáp nhau: phaùp taâm, taâm sôû. Neáu caùc caùc phaùp nhö caên, phaùp taâm, taâm sôû naày ñaõ dieät, thì ñoù goïi laø caûnh giôùi

Nieát-baøn cuûa thaân voâ dö. Laïi coù thuyeát noùi: Boán ñaïi töùc thaân boán ñaïi, caùc caên töùc caùc caên, taâm noái tieáp nhau laø giaùc taùnh. Neáu caùc caên, giaùc taùnh cuûa thaân dieät, thì ñoù goïi laø caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân voâ dö. Hoûi: Vaên naày khoâng neân noùi nhö theá: Caùc caên, giaùc taùnh cuûa thaân dieät, goïi laø caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân voâ dö, neân noùi raèng: A- la-haùn ñaõ döùt heát taát caû kieát, ñeàu nhaäp Nieát-baøn, ñoù goïi laø caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân voâ dö, maø khoâng noùi, laø coù yù gì? Ñaùp: Vì Toân giaû kia ñaõ döïa vaøo theá tuïc maø noùi. Vì noùi tin kinh neân noùi nhö theá: Khi A-la-haùn saép maát phong ñaïi coù theå laøm hao huït hoaû ñaïi, hoûa ñaïi toån giaûm neân thöùc uoáng aên khoâng tieâu hoùa, vì thöùc aên uoáng khoâng tieâu hoùa neân boán ñaïi yeáu ôùt, vì boán ñaïi yeáu ôùt, neân caùc caên cuõng keùm, vì caùc caên yeáu keùm, neân khoâng theå laøm choã döïa cho phaùp taâm, taâm sôû. Vì phaùp taâm, taâm sôû khoâng coù choã nöông, neân khoâng sinh, phaùp taâm, taâm sôû khoâng sinh, töùc laø caûnh giôùi Nieát- baøn cuûa thaân voâ dö. Thaân coù hai thöù: 1. Thaân sinh. 2. Thaân phieàn naõo. Hai thaân naày ñeàu dieät, ñoù goïi laø caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân voâ dö. Laïi coù thuyeát noùi: Thaân coù hai thöù: Nhieãm oâ vaø khoâng nhieãm oâ, hai thöù thaân naày ñeàu dieät, taát caû kieát söû ñeàu döùt, ñoù goïi laø caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân voâ dö. Hoûi: Vì sao trong ñaây khoâng noùi döùt taát caû kieát ñöôïc laøm chöùng? Ñaùp: Vì hieän taïi ñöôïc laøm chöùng, vì hieän taïi cuûa thôøi gian kia ñöôïc roài dieät, neân khoâng noùi ñöôïc laøm chöùng. Laïi coù thuyeát noùi: Coù choã chuùng sinh coù ñaéc. Ai ñöôïc ñaéc naày? YÙ noùi Ñeà-Baø-Baït-Ña, Dieãn-nhaõ-Ñaït-Ña. Trong caûnh giôùi Nieát-baøn kia, vì khoâng coù söï khaùc nhau giöõa caùc chuùng sinh nhö theá, neân chæ laø phaùp taùnh, do vaäy khoâng noùi laø ñöôïc laøm chöùng v.v... Hoûi: Ngöôøi phaøm phu, ngöôøi hoïc döùt, laø caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân höõu dö, hay caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân voâ dö? Ñaùp: Cuõng khoâng goïi laø caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân höõu dö, cuõng khoâng goïi caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân voâ dö. Chæ goïi laø döùt, cuõng goïi laø khoâng coù duïc, cuõng goïi laø dieät, cuõng goïi laø phaàn ít cuûa ñeá, phaàn ít cuûa trí döùt, chaúng phaûi phaàn ít cuûa trí döùt, laø phaàn ít cuûa quaû Sa-moân, chaúng phaûi quaû Sa-moân. Hoûi: Coù A-la-haùn naøo khoâng truï trong caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân

höõu dö, khoâng truï trong caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân voâ dö? Ñaùp: Nhö boån kinh ñaõ noùi: Coù. Nhö noùi: ñuû ba vieäc, goïi laø caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân höõu dö, khoâng coù ba vieäc, goïi laø caûnh giôùi Nieát- baøn cuûa thaânVoâ dö. A-la-haùn sinh coõi Saéc, nhaäp ñònh Dieät taän chæ coù caùc caên cuûa boán ñaïi, khoâng coù taâm noái tieáp. Sinh coõi Voâ saéc, A-la-haùn chæ coù taâm noái tieáp, khoâng coù caùc caên boán ñaïi. Sinh ôû coõi Duïc, A-la-haùn chæ coù taâm noái tieáp cuûa boán ñaïi, coù caùc caên khoâng ñuû. Bình luaän: Caùc A-la-haùn nhö theá, ñeàu phaûi noùi laø truï caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân höõu dö. Vaên kinh leõ ra phaûi noùi nhö theá. Hoûi: Theá naøo laø truï trong caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân höõu dö? Ñaùp: Vò A-la-haùn coøn soáng, taát caû kieát ñeàu döùt heát, ñöôïc laøm chöùng. Hoûi: Theá naøo laø caûnh giôùi Nieát-baøn cuûa thaân voâ dö? Ñaùp: A-la-haùn ñaõ

döùt heát taát caû kieát, nhaäp Nieát-baøn. Neáu noùi raèng, thì ñeàu goàm nhieáp nhöõng ngöôøi sinh coõi Duïc, sinh coõi Saéc, Voâ saéc, coù taâm, khoâng coù taâm, ñuû caên, khoâng ñuû caên. Nieát-baøn neân goïi laø hoïc chaêng? Cho ñeán noùi roäng. Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Tröôùc ñaây ñaõ noùi soá dieät laø hai thöù caûnh giôùi Nieát-baøn, cho ñeán noùi roäng, chöa noùi laø Hoïc, Voâ hoïc, phi hoïc phi Voâ hoïc. Nay vì muoán noùi roõ neân soaïn luaän naày. Laïi nöõa, vì sao soaïn luaän naày? Vì ñeå ngaên döùt nghóa ñeàu cuøng laø veà yù, nhö Ñoäc Töû boä noùi: Nieát-baøn coù ba thöù laø Hoïc, Voâ hoïc, phi hoïc phi Voâ hoïc. Neáu hoïc döùt caùc kieát, ñöôïc laøm chöùng, ñoù goïi laø hoïc. Neáu Voâ hoïc döùt tröø caùc kieát, ñöôïc laøm chöùng, ñoù goïi laø Voâ hoïc. Neáu phi hoïc phi Voâ hoïc döùt caùc kieát, ñöôïc laøm chöùng, ñoù goïi laø phi hoïc phi Voâ hoïc. Vì ngaên döùt yù cuûa ngöôøi noùi nhö theá vaø vì muoán baøy toû nghóa cuûa mình, neân soaïn luaän naày. Hoûi: Nieát-baøn neân goïi laø Hoïc, Voâ hoïc, phi hoïc phi Voâ hoïc chaêng? Ñaùp: Nieát-baøn phaûi goïi laø phi hoïc phi Voâ hoïc. Laïi coù thuyeát noùi: Nieát-baøn laø Hoïc, Voâ hoïc, phi hoïc phi Voâ hoïc. Ñaây laø thuyeát cuûa Ñoäc Töû boä noùi. Vì sao? Vì boä aáy noùi Nieát-baøn coù ba thöù taùnh. Neáu hoïc ñaõ döùt tröø caùc kieát, ñöôïc laøm chöùng, ñoù goïi laø hoïc. Voâ hoïc, phi hoïc phi Voâ hoïc, noùi cuõng gioáng nhö theá. Noùi nhö theá seõ coù loãi lôùn, vì laøm sao theå cuûa moät giaûi thoaùt maø thaønh ba, ñaéc, sôû ñaéc beøn coù ba taùnh.

Nhö nghóa cuûa ta: Nhö vaên naày, nhö nghóa naày, nhö luaän naày, nhö yù cuûa chuùng ta. Nieát-baøn laø phi hoïc phi Voâ hoïc. Ñaây laø Toân giaû Ca-chieân-dieân-töû muoán bieåu thò yù cuûa mình nôi boån kinh neân ñeàu noùi nhö theá, khoâng neân noùi khaùc. Vì sao? Vì neáu noùi khaùc, thì nhö Duïc-ña- baø-ñeà ñaõ noùi seõ coù loãi. Laïi coù thuyeát noùi: Neân noùi khaùc. Vì sao? Vì Tyø-baø Xaø-baø-ñeà hoûi Duïc-ña-baø-ñeà: OÂng noùi Nieát-baøn laø phi hoïc phi Voâ hoïc? Ñaây laø hoûi maø cuõng laø lôøùi noùi khaúng ñònh. Vì sao? Vì neáu khoâng khaúng ñònh lôøi noùi cuûa ngöôøi khaùc maø noùi veà loãi cuûa hoï, thì ñieàu naày khoâng theå. Duïc-ña-baø-ñeà ñaùp: Ñuùng theá. Tyø-baø Xaø-baø-ñeà laïi vaán naïn: YÙ oâng nghó sao? Neáu tröôùc kia duøng ñaïo theá tuïc ñeå döùt tröø kieát, ñöôïc laøm chöùng, cho ñeán noùi roäng ñöôïc quaû A-na-haøm, ñaïo aáy laø Hoïc chaêng? Duïc-ña-baø-ñeà ñaùp: Khoâng! Vì sao? Vì ta noùi Nieát-baøn laø phi hoïc phi Voâ hoïc. Duïc-ña-baø-ñeà muoán noùi loãi cuûa Tyø-baø Xaø-baø-ñeà. Neáu tröôùc kia ñaõ duøng ñaïo theá tuïc döùt tröø kieát, ñöôïc laøm chöùng, cho ñeán noùi roäng, cho ñeán ñöôïc quaû A-na-haøm töùc ñaïo aáy laø Hoïc, thì xöa neân noùi laø Hoïc? Neáu khoâng ñaéc quaû maø laø Hoïc, thì vieäc naày khoâng theå höôùng ñeán A-la-haùn döùt tröø kieát, laøm chöùng. A- la-haùn döùt tröø kieát laøm chöùng thoái lui, noùi cuõng gioáng nhö theá. Duïc-ña-baø-ñeà khoâng thuaän theo nghóa trong phaùp cuûa ngöôøi khaùc: töùc laø gom nhoùm moät choã ñeå noùi loãi cuûa ngöôøi khaùc. Neáu Nieát-baøn laø phi hoïc phi Voâ hoïc thì laïi taïo ra hoïc, hoïc taïo ra Voâ Hoïc, Voâ hoïc taïo ra hoïc. Ñaây laø khoâng nhaát ñònh. Neáu ñaõ khoâng nhaát ñònh, taát nhieân laø voâ thöôøng. Neáu voâ thöôøng, thì höõu vi, voâ vi seõ khoâng khaùc nhau. Vì sao? Vì Nieát-baøn khoâng heà taïo ra phi hoïc phi Voâ hoïc, laïi taïo ra hoïc, hoïc taïo ra

Voâ Hoïc, Voâ hoïc taïo ra hoïc. Vì theáù, neân Nieát-baøn baát cöù luùc naøo cuõng ñeàu laø thöôøng, laø vaéng laëng. Phi hoïc phi Voâ hoïc naày noùi roäng nhö boån kinh. Laïi coù thuyeát noùi: Vì Duïc-ña-baø-ñeà muoán noùi loãi cuûa Tyø-baø Xaø-baø-ñeà. Tyø-baø Xaø-baø-ñeà coù hai thöù: 1. Noùi Nieát-baøn laø phi hoïc phi Voâ hoïc. Laïi taïo ra hoïc, hoïc taïo ra Voâ Hoïc, Voâ hoïc taïo ra hoïc. 2. Noùi Nieát-baøn laø phi hoïc phi Voâ hoïc thöôøng laø phi hoïc phi Voâ hoïc. Hoïc thöôøng laø Hoïc, Voâ hoïc thöôøng laø Voâ hoïc. Duïc-ña-baø-ñeà vaán naïn Tyø-baø Xaø-baø-ñeà raèng: Nieát-baøn laø phi hoïc phi Voâ hoïc, laïi taïo ra hoïc, hoïc taïo ra Voâ Hoïc, Voâ hoïc taïo ra hoïc: Ñuùng theá, oâng noùi Nieát-baøn laø phi hoïc phi Voâ hoïc, sau ñoù laïi taïo ra hoïc? Tyø- baø Xaø-baø-ñeà ñaùp: Ñuùng theá. Duïc-ña-baø-ñeà laïi vaán naïn Tyø-baø Xaø-baø-ñeà raèng: YÙ oâng nghó sao?

Neáu tröôùc kia ñaõ duøng ñaïo theá tuïc, cho ñeán noùi roäng. Sau thaáy boán Thaùnh ñeá, ñöôïc quaû A-na-haøm, ñaïo aáy laø Hoïc phaûi chaêng? Tyø-baø Xaø-baø-ñeà ñaùp: Ñuùng theá. Vì sao? Vì ta noùi Nieát-baøn laø phi hoïc phi Voâ hoïc, laïi taïo ra hoïc. Duïc-ña-baø-ñeà laïi hoûi Tyø-baø Xaø-baø-ñeà: YÙ oâng nghó sao? Tröôùc ñaõ do ñaïo theá tuïc döùt tröø kieát, ñöôïc laøm chöùng, laø phi hoïc phi Voâ hoïc, töùc laø phi hoïc phi Voâ hoïc, taïo ra hoïc chaêng? Tyø-baø Xaø-baø-ñeà ñaùp: Ñuùng theá. Vì sao? Vì ta noùi phi hoïc phi Voâ hoïc. Veà sau, taïo ra hoïc. Duïc-ña-baø-ñeà laïi noùi loãi cuûa Tyø-baø Xaø-baø-ñeà: Neáu tröôùc ñaõ duøng ñaïo theá tuïc döùt tröø kieát, ñöôïc laøm chöùng, sau ñöôïc quaû A-na- haøm, thì xöùng ñaùng laø ngöôøi hoïc, voán leõ ra laø hoïc. Neáu khoâng ñöôïc quaû maø laø ngöôøi hoïc, thì khoâng theå. Duïc-ña-baø-ñeà laïi vaán naïn Tyø-baø Xaø-baø-ñeà: Höôùng veà A-la-haùn, döùt tröø kieát, ñöôïc laøm chöùng, Hoïc naày. Veà sau, thaønh A-la-haùn Voâ hoïc, döùt tröø kieát, ñöôïc laøm chöùng, thoái lui taïo ra hoïc, noùi cuõng gioáng nhö theá. Duïc-ña-baø-ñeà ñaõ khoâng thuaän theo nghóa trong phaùp cuûa ngöôøi khaùc, gom goùp moät choã, noùi loãi nhö treân. Neáu noùi Nieát-baøn laø phi hoïc phi Voâ hoïc, thöôøng laø phi hoïc phi Voâ hoïc, cho ñeán Voâ hoïc thöôøng laø Voâ hoïc. Duïc-ña-baø-ñeà vaán naïn Tyø- baø Xaø-baø-ñeà: OÂng noùi Nieát-baøn coù ba thöù chaêng? Ñaùp: Ñuùng theá. Duïc-ña-baø-ñeà vaán naïn Tyø-baø Xaø-baø-ñeà: YÙ oâng nghó sao? Neáu tröôùc ñaõ duøng ñaïo theá tuïc döùt tröø duïc, aùi, giaän döõ, chöa thaáy chaân ñeá, vì muoán ñöôïc thaáy, neân sieâng naêng tu taäp theo phöông tieän. Luùc tu taäp theo phöông tieän ñaõ ñöôïc kieán chaân ñeá, ñöôïc quaû A-na-haøm, phöông tieän ñoù laø hoïc chaêng? Ñaùp: Ñuùng theá. Vì sao? Vì ta noùi Nieát-baøn coù ba thöù. Duïc-ña-baø-ñeà vaán naïn Tyø-baø Xaø-baø-ñeà raèng: YÙ oâng nghó sao? Neáu tröôùc duøng ñaïo theá tuïc ñeå döùt tröø kieát, ñöôïc laøm chöùng, laø phi hoïc phi Voâ hoïc, veà sau ñöôïc quaû A-na-haøm, töùc laø Hoïc chaêng? Ñaùp: Khoâng! Vì sao? Vì ta ñaõ noùi Nieát-baøn laø phi hoïc phi Voâ hoïc, thöôøng laø phi hoïc phi Voâ hoïc, cho ñeán noùi roäng. Tyø-baø Xaø-baø-ñeà vaán naïn laïi Duïc-ña-baø-ñeà: Neáu Nieát-baøn laø Phi hoïc Phi Voâ hoïc, veà sau taïo ra hoïc, khi chöa ñöôïc quaû A-na-haøm, voán leõ ra laø hoïc. Duïc-ña-baø-ñeà vì muoán boû loãi naày, neân noùi: Neáu khoâng ñöôïc quaû

A-na-haøm maø laø ngöôøi hoïc, thì ñieàu naày khoâng theå. Duïc-ña-baø-ñeà laïi vaán naïn Tyø-baø Xaø-baø-ñeà: Neáu höôùng veà quaû A- la-haùn döùt tröø kieát, ñöôïc laøm chöùng, thì A-la-haùn döùt tröø kieát laøm chöùng thoái lui, noùi cuõng gioáng nhö theá. Duïc-ña-baø-ñeà khoâng thuaän theo nghóa trong phaùp cuûa ngöôøi khaùc, nhoùm hoïp moät choã maø noùi loãi cuûa Tyø-baø Xaø-baø-ñeà: Neáu Nieát- baøn laø phi hoïc phi Voâ hoïc, veà sau taïo ra hoïc, hoïc taïo ra Voâ Hoïc, Voâ hoïc taïo ra hoïc, phi hoïc phi Voâ hoïc thöôøng laø phi hoïc phi Voâ hoïc, cho ñeán Voâ hoïc thöôøng laø Voâ hoïc. Ñaây laø khoâng nhaát ñònh. Neáu khoâng nhaát ñònh thì laø voâ thöôøng. Neáu laø voâ thöôøng thì höõu vi, voâ vi khoâng coù khaùc nhau. Nieát- baøn khoâng heà taïo ra Phi hoïc Phi Voâ hoïc. Veà sau taïo ra hoïc, hoïc taïo ra Voâ hoïc. Voâ hoïc taïo ra hoïc, Phi hoïc Phi Voâ hoïc. Thöôøng laø phi hoïc phi Voâ hoïc, cho ñeán Voâ hoïc thöôøng laø Voâ hoïc. Do vieäc naày, neân Nieát-baøn ñoái vôùi taát caû thôøi gian laø thöôøng, laø vaéng laëng. Veà Phi hoïc Phi Voâ hoïc, nhö boån kinh ñaõ noùi roäng. Hoûi: Ñaõ noùi veà ñaéc, laïi coù ñaéc hay khoâng? Neáu coù thì ñaéc laïi coù ñaéc, töùc laø voâ cuøng, neáu voâ cuøng, thì seõ khoâng thaønh töïu ñaéc aáy? Ñaùp: Neân laäp luaän naày: Ñaéc laïi coù ñaéc. Hoûi: Neáu vaäy töùc laø voâ cuøng? Ñaùp: Voâ cuøng thì coù loãi gì? Vì ñôøi vò lai raát roäng, coù theå chaáp nhaän ñaéc naày. Vì phaùp sinh töû laø voâ cuøng, neân ñaéc cuõng gioáng nhö theá. Vì vaäy neân khoù döùt, khoù tröø, khoù vöôït qua. Caùc khoå noái tieáp nhau, cuõng nhö maéc xích. Laïi coù thuyeát noùi: Vì ñeàu ôû trong moät ñôøi, moät saùt-na, neân chaúng phaûi voâ cuøng. Bình luaän: Neân noùi raèng: Luùc phaùp sinh, ba phaùp ñeàu sinh, nghóa laø phaùp, ñaéc, ñaéc ñaéc. Vì ñaéc, neân thaønh töïu phaùp kia vaø ñaéc cuûa ñaéc, vì ñaéc ñaéc, neân thaønh töïu ñaéc. Vì vaäy, chaúng phaûi voâ cuøng. Do vieäc aáy neân luaän nhö theá. Coù khi naøo haønh aám, saéc aám ñoàng laø moät ñaéc hay chaêng? Ñaùp: Coù. Ñoù laø saéc, ñaéc ñaéc, cho ñeán haønh aám, thöùc aám, noùi cuõng nhö theá. Höõu vi, voâ vi cuõng ñoàng moät ñaéc. Vì sao? Vì ñaéc cuûa voâ vi, ñöôïc voâ vi vaø ñaéc ñaéc, ñoù goïi laø höõu vi, voâ vi ñoàng chung moät ñaéc. Hoûi: Coù khi naøo thaønh töïu ñaéc cuûa quaù khöù, vò lai hay khoâng? Neáu thaønh töïu, thì sao chaúng phaûi voâ cuøng? Vì sao? Vì khi phaùp sinh, phaùp, ñaéc, ñaéc ñaéc ñeàu sinh, ba thöù naày dieät roài, beøn sinh ra saùu ñaéc: ba laø ñaéc, ba laø ñaéc ñaéc, laø saùu, sinh ra möôøi hai, möôøi hai sinh ra hai möôi boán, cho ñeán voâ löôïng, voâ bieân.

Neáu khoâng thaønh töïu thì Kieàn-ñoä Ñònh noùi laøm sao hieåu? Nhö noùi: Qua ñôøi ôû coõiõ Voâ saéc, sinh trong coõi Duïc, ñaõ ñöôïc aám, giôùi, nhaäp, boán ñaïi, caên thieän, baát thieän, voâ kyù, phieàn naõo kieát, phöôïc, söû, trieàn, phaûi noùi voán laø ñaéc ñaéc, hay voán chaúng phaûi ñaéc ñaéùc? Ñaùp: Nhieãm oâ, thieän, phaûi noùi laø voán laø baùo nôi cuûa ñaéc, phaûi noùi voán khoâng laø ñaéc ñaéc, ñaéc kia cuõng coù thieän, cuõng coù nhieãm oâ. Laïi coù thuyeát noùi: Coù thaønh töïu ñaéc cuûa quaù khöù, vò lai. Hoûi: Neáu vaäy thì sao chaúng phaûi voâ cuøng? Ñaùp: Neáu cho laø voâ cuøng, thì coù loãi gì? Vì ñôøi vò lai roäng, khoâng coù choã chöùa ñöïng. Do sinh töû laø voâ cuøng, neân khoù döùt, khoù tröø, khoù vöôït qua, caùc khoå noái tieáp nhau cuõng nhö daây xích. Laïi coù thuyeát noùi: Khoâng coù thaønh töïu. Hoûi: Neáu vaäy nhö noùi qua ñôøi ôû coõi Voâ saéc, sinh xuoáng coõi

Duïc, cho ñeán noùi roäng, vaên naày laøm sao hieåu? Ñaùp: Vaên naày khoâng noùi ñaéc maø noùi phaùp khoâng thuoäc veà ñaéc. Bình luaän: Khoâng neân noùi nhö theá. Neân noùi raèng: Coù thaønh töïu ñaéc cuûùa quaù khöù, vò lai. Vì sao? Vì ñaéc neân quaû Sa-moân coù khaùc nhau. Neáu khoâng thaønh töïu ñaéc cuûa quaù khöù, vò lai, thì trong moãi moät saùt-na, quaû Sa-moân vöøa ñöôïc, vöøa boû, ngöôøi tu phaïm haïnh thì khoâng coù taâm ngôi nghæ, laïi coøn coù loãi, vì ba söï, neân xaû ñaïo Thaùnh: 1. Thoái hö. 2. Chuyeån caên. 3. Ñaéc quaû. Khoâng nhaân nôi ba thöù naày, cuõng xaû Thaùnh ñaïo, nhöng vì khoâng coù lyù aáy, neân coù thaønh töïu ñaéc cuûa quaù khöù, vò lai. Nghóa laø khoå phaùp nhaãn coù möôøi laêm ñaéc: 1. Ñi chung vôùi khoå phaùp nhaãn. 2. Ñi chung vôùi khoå phaùp trí, cho ñeán ñi chung vôùi ñaïo tyû nhaãn laø coù möôøi laêm. Cho ñeán trí ñaàu tieân cuûa Voâ hoïc, tröø töï theå cuûa noù, ñeàu laø nhaân, noùi roäng nhö treân. Ñaéc cuûa khoå ñeá, taäp ñeá thuoäc veà Khoå ñeá, taäp ñeá. Ñaéc cuûa dieät ñeá thuoäc veà ba ñeá. Ñaéc cuûa ñaïo ñeá thuoäc veà ñaïo ñeá. Khoå, taäp, ñaïo ñeá thuoäc veà ba ñôøi, ñaéc kia cuõng thuoäc veà ba ñôøi. Dieät ñeá khoâng toàn taïi. Ñaéc cuûa ba ñôøi thuoäc veà ba ñôøi. Khoå ñeá, taäp ñeá laø thieän, baát thieän, voâ kyù. Ñaéc cuûa Khoå ñeá, taäp ñeá kia cuõng laø thieän, baát thieän, voâ kyù. Dieät ñeá, ñaïo ñeá laø thieän, neân ñaéc kia cuõng laø thieän. Khoå ñeá, taäp ñeá laø leä thuoäc ba coõi, ñaéc cuûa chuùng cuõng leä thuoäc ba coõi. Dieät ñeá laø khoâng leä thuoäc neân ñaéc cuûa dieät ñeá laø thuoäc veà coõi Saéc, Voâ saéc, cuõng laø khoâng leä thuoäc. Ñaïo ñeá laø khoâng leä thuoäc neân ñaéc cuõng laø khoâng leä thuoäc.

Khoå ñeá, taäp ñeá laø phi hoïc phi Voâ hoïc neân ñaéc cuûa Khoå ñeá, taäp ñeá ñoù cuõng laø phi hoïc phi Voâ hoïc. Dieät ñeá laø phi hoïc phi Voâ hoïc neân ñaéc cuûa dieät ñeá ñoù laø Hoïc, Voâ hoïc, phi hoïc phi Voâ hoïc. Ñaïo ñeá laø Hoïc, Voâ hoïc neân ñaéc cuûa ñaïo ñeá ñoù cuõng laø Hoïc, Voâ hoïc. Khoå ñeá, taäp ñeá laø thaáy ñaïo, tu ñaïo döùt neân ñaéc cuûa chuùng cuõng laø thaáy ñaïo, tu ñaïo döùt. Dieát ñeá laø khoâng döùt neân ñaéc cuûa dieät ñeá ñoù laø tu ñaïo döùt, khoâng döùt. Ñaïo ñeá laø khoâng döùt neân ñaéc cuûa ñaïo ñeá ñoù cuõng laø khoâng döùt. Choã döùt cuûa thaáy ñaïo, tu ñaïo coõi Duïc, cho ñeán choã döùt cuûa thaáy ñaïo, tu ñaïo Voâ sôû höõu xöù laø ñaéc cuûa giaûi thoaùt coù ba thöù: Hoïc, Voâ hoïc, phi hoïc phi Voâ hoïc. Choã döùt cuûa thaáy ñaïo, tu ñaïo nôi Phi töôûng Phi phi töôûng xöù laø ñaéc cuûa taùm thöù giaûi thoaùt coù hai thöù: Hoïc, Voâ hoïc. Ñaéc cuûa giaûi thoaùt thöù chín laø Voâ hoïc. Vì sao? Vì ñaéc ñoù sinh chung vôùi taän trí. Hoûi: Choã döùt cuûa thaáy ñaïo, tu ñaïo coõi Duïc, cho ñeán choã döùt cuûa thaáy ñaïo, tu ñaïo Phi töôûng Phi phi töôûng xöù laø ñaéc cuûa giaûi thoaùt kia thuoäc veà bao nhieâu ñòa? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Tuøy thuoäc vaøo ñaïo ñoái trò döùt tröø ñaéc cuûa giaûi thoaùt kia ôû ñòa naøo thì ñaéc kia cuõng theá. Caùc thuyeát naày noùi: Tuøy thuoäc vaøo ñaïo ñoái trò döùt tröø nôi ñaéc cuûa giaûi thoaùt kia maø toàn taïi. Ñaéc kia cuõng theá: Nghóa laø ñaéc giaûi thoaùt, choã döùt cuûa thaáy ñaïo, tu ñaïo coõi Duïc, thuoäc veà thieàn Vò chí Ñaéc cuûa giaûi thoaùt nôi Sô thieàn, thuoäc veà ba ñòa. Nghóa laø Vò chí, Sô thieàn, thieàn trung gian. Ñeä Nhò thieàn thuoäc veà boán ñòa, ñeä Tam thieàn thuoäc veà naêm ñòa. Choã döùt cuûa thaáy ñaïo, tu ñaïo ñeä Töù thieàn laø voâ saéc.

Choã döùt cuûa thaáy ñaïo laø thuoäc veà saùu ñòa. Choã döùt cuûa tu ñaïo Khoâng xöù thuoäc veà baûy ñòa, Thöùc xöù thuoäc taùm ñòa, Voâ sôû höõu xöù, Phi töôûng Phi phi töôûng xöù thuoäc veà chín ñòa. Laïi coù thuyeát noùi: Tuøy thuoäc vaøo ñòa ñöôïc toàn taïi do do ñoái trò loãi laàm neân ñaéc cuõng theá. Caùc thuyeát noùi: Ngöôøi kia tuøy thuoäc vaøo ñòa coøn coù ñoái trò loãi laàm neân ñaéc cuûa ñòa kia cuõng theá. Ñaéc cuûa giaûi thoaùt, choã döùt cuûa thaáy ñaïo, tu ñaïo coõi Duïc, Saéc, thuoäc veà saùu ñòa. Choã döùt cuûa thaáy ñaïo, tu ñaïo Khoâng xöù thuoäc veà baûy ñòa. Choã döùt cuûa thaáy ñaïo, tu ñaïo Thöùc xöù thuoäc veà taùm ñòa. Choã döùt cuûa thaáy ñaïo, tu ñaïo Voâ sôû höõu xöù, Phi töôûng Phi phi töôûng xöù thuoäc veà chín ñòa. Laïi coù thuyeát noùi: Tuøy ñòa coù phaàn phaùp trí, ñòa ñoù cuõng coù ñaéc cuûa giaûi thoaùt, choã döùt cuûa thaáy ñaïo, tu ñaïo coõi Duïc. Neáu ñòa coù phaàn tyû trí, thì ñòa ñoù cuõng coù ñaéc giaûi thoaùt, choã döùt cuûa thaáy ñaïo, tu ñaïo coõi Saéc, Voâ saéc.

Caùc thuyeát noùi: Tuøy theo ñòa kia coù phaàn phaùp trí, ñòa ñoù cuõng theá. Nghóa laø ñaéc giaûi thoaùt, choã döùt cuûa thaáy ñaïo, tu ñaïo coõi Duïc, thuoäc veà saùu ñòa. Ñaéc giaûi thoaùt ñaéc, choã döùt cuûa thaáy ñaïo, tu ñaïo coõi Saéc, Voâ saéc thuoäc veà chín ñòa. Bình luaän: Khoâng neân noùi raèng. Nhö tröôùc noùi: Tuøy ñòa naøo coù ñaïo ñoái trò döùt töø ñaéc cuûa ñòa ñoù cuõng theá, laø toát. Hoûi: Neáu duøng phaùp trí cuûa dieät, ñaïo ñeå lìa duïc coõi Saéc, Voâ saéc, thì ñaéc giaûi thoaùt, choã döùt cuûa tu ñaïo ôû coõi Saéc, Voâ saéc kia laø phaàn cuûa phaùp trí hay phaàn cuûa tyû trí? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Laø phaàn phaùp trí. Vì sao? Vì laø sôû chöùng phaùp trí. Bình luaän: Khoâng neân noùi laø phaàn tyû trí. Hoûi: Laø ñoái töôïng chöùng cuûa phaùp trí sao noùi laø phaàn tyû trí? Ñaùp: Maéc duø laø ñoái töôïng chöùng cuûa phaùp trí, nhöng vì laø cuûa tyû trí, neân ñeàu laø söùc ñoái trò caên baûn ôû coõi Saéc, Voâ saéc, tuøy do söï döùt tröø naøo maø ñeàu laø phaàn tyû trí? Hoûi: Neáu lìa naêm thöù duïc, nhaäp thaáy ñaïo, thì khoå phaùp nhaãn dieät, khoå phaùp trí sinh naêm thöù duïc laø choã döùt cuûa thaáy khoå coõi Duïc ñaõ döùt tröôùc kia, vôùi boán thöù duïc, choã döùt trong saùt-na aáy, vaø chín thöù kia ñeàu laø ñeàu ñi chung vôùi khoå phaùp nhaãn sinh voâ laäu ñöôïc laøm chöùng. Cuõng theá, cho ñeán ñaïo phaùp nhaãn dieät, ñaïo phaùp trí sinh. Naêm thöù duïc laø choã döùt cuûa thaáy ñaïo coõi Duïc ñaõ döùt tröôùc kia, boán thöù duïc ñaõ döùt trong saùt-na aáy, vôùi chín thöù kia ñeàu sinh chung ñaïo phaùp trí voâ laäu ñöôïc laøm chöùng. Neáu ñaïo tyû nhaãn dieät, ñaïo tyû trí sinh, thì thôøi gian naày choã döùt cuûa thaáy ñaïo trong ba coõi, vôùi ñaïo tyû trí ñeàu caâu sinh ñaéc giaûi thoaùt. Ngöôøi kia ñaõ ñöôïc tu ñaïo coõi Duïc, döùt tröø naêm thöù duïc, coù ñöôïc ñaéc cuûa giaûi thoaùt voâ laäu khoâng? Toân giaû taêng-giaø-baø-tu ñaùp: Ñöôïc! Vì sao? Vì quaû Tu-ñaø- hoaøn naày cuõng laø höôùng Tö-ñaø-haøm. Bình luaän: Khoâng neân noùi raèng: Noùi khoâng ñöôïc, laø toát. Vì sao? Vì khoâng theå noùi luùc truï nôi quaû, laïi ñöôïc höôùng veà ñaïo quaû. Tu-ñaø- hoaøn kia khoâng ñöôïc höôùng veà ñaïo quaû, vì laáy söï gì ñeå noùi laø höôûng veà quaû? Hoûi: Laáy thôøi gian naøo ñeå ñöôïc ñaéc giaûi thoaùt kia? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Neáu tu höôùng ñeán phöông tieän cuûa quaû Tö-ñaø-haøm, trong thôøi gian naày lieàn ñöôïc. Bình luaän:

Khoâng neân noùi nhö theá, noùi raèng thôøi gian naày ñöôïc

ñaéc giaûi thoaùt. Neân noùi raèng: Neáu ñöôïc quaû Tö-ñaø-haøm baáy giôø lieàn ñöôïc. Hoûi: baäc Thaùnh duøng ñaïo theá tuïc ñeå lìa duïc. Ñaïo naày laø ñaïo ñaõ töøng chöùng ñöôïc, hay laø ñaïo khoâng heà chöùng ñaéc? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Laø ñaïo ñaõ töøng chöùng ñaéc. Vì sao? Vì nhö töø voâ thæ ñeán nay ñaõ duøng ñaïo lìa duïc. Nay ñaõ duøng ñaïo, töùc laø ñaïo aáy. Neáu laø ñaïo ñaõ töøng ñaéc, thì khi lìa duïc nôi phaåm thöôïng thöôïng coõi Duïc, ôû trong söï lìa duïc phaåm thöôïng thöôïng aáy ñaõ ñöôïc hai thöù ñaéc giaûi thoaùt: 1. Theá tuïc do ñaõ töøng ñöôïc ñaéc giaûi thoaùt. 2. Vì tu ñaïo voâ laäu ôû vò lai, cuõng ñöôïc ñaéc giaûi thoaùt voâ laäu do thaáy ñaïo ôû coõi Duïc ñaõ döùt tröø phieàn naõo, phaåm thöôïng thöôïng. Hoûi: Neáu noùi nhö theá, laø ñoái trò chung, cuõng laø ñoái trò khoâng chung. Vì sao? Vì ñaïo ñaõ töøng ñöôïc, döùt tröø phieàn naõo do thaáy ñaïo, tu ñaïo döùt, ñoàng ôû moät choã, nhö chaët ñöùt boù coû, cuõng nhö khaéc ghi, döùt chín thöù duïc, ñoù goïi laø ñaïo ñoái trò chung. Neáu khi baäc Thaùnh duøng ñaïo naày ñeå döùt kieát laø choã döùt tröø cuûa tu ñaïo, thì ñoù goïi laø khoâng chung? Ñaùp: Ñaïo ñaõ töøng ñöôïc, chæ laø ñoái trò chung. Vì sao? Vì kieát, choã döùt cuûa thaáy ñaïo ñaõ döùt tröø, neáu khoâng döùt thì ôû ñaây cuõng coù theå döùt. Laïi coù thuyeát noùi: baäc Thaùnh ñaõ duøng ñaïo theá tuïc, laø ñaïo khoâng heà ñöôïc. Vì sao? Vì ñaïo ñaõ vaän duïng töø voâ thæ ñeán nay laø khaùc, ñaïo ñaõ duøng hieän nay laø khaùc. Neáu noùi nhö theá, ñaïo khoâng heà ñaït ñöôïc neân khi ñaõ lìa duïc cuûa phaåm thöôïng thöôïng coõi Duïc thì ñöôïc hai thöù ñaéc giaûi thoaùt: 1. Theá tuïc. 2. Voâ laäu. Theá tuïc: Vì ñaïo chöa töøng ñöôïc. Voâ laäu: Vì tu ôû vò lai. Neân phieàn naõo phaåm thöôïng thöôïng laø choã döùt cuûa thaáy ñaïo, coõi Duïc chöù chaúng phaûi ñoái trò. Vì sao? Vì khoâng heà ñöôïc ñaïo naày. Neáu noùi nhö theá thì laø ñoái trò khoâng chung cuûa ñaïo giaûi thoaùt thöù chín. Neáu khoâng heà ñöôïc ñaïo, ñaõ töøng ñöôïc ñaïo, ñeàu ñöôïc cuøng luùc, cuõng ñöôïc hai thöù ñaéc giaûi thoaùt laø: laäu, voâ laäu do thaáy ñaïo, tu ñaïo coõi Duïc ñaõ döùt. Hoûi: Vì sao ñaïo giaûi thoaùt thöù chín, ñaõ töøng ñöôïc ñaïo, khoâng heà ñöôïc ñaïo, tu ñaïo voâ ngaïi giaûi thoaùt khaùc, vì sao khoâng tu? Ñaùp: Luùc ñòa lìa duïc ñöôïc, ñòa thì tu khaùc, khi ñaïo döùt duïc thì khaùc, luùc ñaïo giaûi thoaùt thöù chín laø luùc ñòa lìa duïc chöùng ñaéc. Cho neân, vì ñaïo ñaõ töøng ñöôïc, tu ñaïo khoâng heà ñöôïc, luùc ñaïo döùt duïc, khoâng ñöôïc ñòa, cho neân tu ñaïo khoâng heà ñöôïc, khoâng tu ñaïo ñaõ töøng ñöôïc. Vì vieäc naày,

neân Kieàn-ñoä Trí ñaõ noùi, ñöôïc kheùo hieåu. Nhö noùi: Neáu thaønh töïu tha taâm trí hieän taïi, thì cuõng thaønh töïu quaù khöù, vò lai phaûi chaêng? Ñaùp: Ñuùng theá. Bình luaän: Noùi nhö theá laø toát. Vì ñaïo khoâng heà ñöôïc, lìa duïc, ñaõ töøng ñöôïc ñaïo, tu ñaïo khoâng heà ñöôïc. Neáu noùi raèng: Do ñaïo khoâng heà ñöôïc, lìa duïc, ñaõ töøng ñöôïc ñaïo, tu ñaïo khoâng heà ñöôïc, lìa duïc coõi Duïc, khi tu ñaïo döùt duïc phaåm thöôïng thöôïng thì ñöôïc ba thöù ñaéc giaûi thoaùt: 1. Ñaïo theá tuïc ñaõ töøng ñöôïc. 2. Ñaïo khoâng heà ñöôïc. 3. Voâ laäu. Duïc nôi phaåm thöôïng thöôïng do thaáy ñaïo döùt, ñöôïc moät ñaéc giaûi thoaùt laø vì ñaïo töøng ñöôïc. Vì nghóa aáy, neân kheùo boû loãi ñoái trò khoâng chung, cuõng noùi nhö theá. Hoûi: Coù khi naøo baát thoái, khoâng ñöôïc quaû, khoâng chuyeån caên, maø Kieát do thaáy

ñaïo döùt, coù ñöôïc laøm chöùng khoâng? Ñaùp: Coù! Nhö ôû ñaây ñaõ noùi. Nhö phieàn naõo phaåm thöôïng thöôïng, cho ñeán phieàn naõo phaåm haï haï, noùi cuõng gioáng nhö theá. Nhö lìa duïc coõi Duïc, cho ñeán lìa duïc cuûa Voâ sôû höõu xöù, cuõng noùi nhö theá. Hoûi: Coù khi naøo trong khoaûng moät saùt-na seõ ñöôïc naêm caên nhö tín caên v.v..., ñöôïc maø khoâng xaû, xaû maø khoâng ñöôïc, cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp hay chaêng? Ñaùp: Coù. Tröôøng hôïp ñaàu: Laø höôùng veà quaû A-na-haøm, khi truï nôi ñaïo voâ ngaïi sau cuøng, seõ ñöôïc caùc caên höõu laäu thieän cuûa ñòa Sô thieàn. Tröôøng hôïp thöù hai: Laø caùc caên hoái, öu coõi Duïc. Tröôøng hôïp thöù ba: Caùc caên voâ laäu xaû, thuoäc veà ñaïo voâ ngaïi, seõ ñöôïc thuoäc veà ñaïo giaûi thoaùt. Tröôøng hôïp thöù tö: Tröø ngaàn aáy vieäc treân. Hoûi: Caùc ñaéc laø quaù khöù, phaùp kia cuõng laø quaù khöù chaêng? Neáu phaùp quaù khöù, ñaéc kia laø quaù khöù chaêng? Cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp. Ñaùp: Coù. Tröôøng hôïp ñaàu: Nghóa laø soá dieät, phi soá dieät. Ñaéc ôû quaù khöù, phaùp kia chaúng phaûi quaù khöù. Tröôøng hôïp thöù hai: Ñôøi quaù khöù laø phaùp phi chuùng sinh soá. Tröôøng hôïp thöù ba: Phaùp cuûa chuùng sinh soá ñôøi quaù khöù. Tröôøng hôïp thöù tö: Hö khoâng chaúng phaûi laø phaùp chuùng sinh soá hieän taïi, vò lai. Vò lai, hieän taïi, leõ ra cuõng laäp boán tröôøng hôïp nhö theá. Hoûi: Neáu phaùp tu laø phaùp kia, thì ñaéc cuõng tu phaûi chaêng?

Ñaùp: Neáu phaùp tu laø phaùp kia, thì ñaéc cuõng tu. Hoûi: Coù khi naøo phaùp ñöôïc tu, phaùp kia khoâng tu chaêng? Ñaùp: Coù, laø soá dieät. Hoûi: Neáu phaùp khoâng coù ñaéc, thì phaùp kia chaúng phaûi khoâng coù ñaéc cuûa giaûi thoaùt ñaéc? Neáu khoâng coù ñaéc giaûi thoaùt, thì phaùp kia chaúng phaûi khoâng coù ñaéc cuûa giaûi thoaùt chaêng? Cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp. Ñaùp: Coù! tröôøng hôïp ñaàu: Chaúng phaûi laø phaùp chuùng sinh soá, ñaây laø noùi khoâng coù ñaéc, chöù chaúng phaûi khoâng coù ñaéc giaûi thoaùt. Tröôøng hôïp thöù hai: Höõu vi, voâ laäu, soá dieät, phi soá dieät, ñaây laø noùi chaúng phaûi coù ñaéc giaûi thoaùt, chöù chaúng phaûi khoâng coù ñaéc. Tröôøng hôïp thöù ba: Hö khoâng, laø noùi chaúng phaûi coù ñaéc, chaúng phaûi coù ñaéc giaûi thoaùt. Tröôøng hôïp thöù tö: Phaùp höõu laäu cuûa soá chuùng sinh, ñaây laø noùi chaúng phaûi khoâng coù ñaéc, chaúng phaûi khoâng coù ñaéc giaûi thoaùt. Hoûi: Neáu phaùp coù ñaéc, thì phaùp ñoù khoâng coù ñaéc giaûi thoaùt? Neáu phaùp coù ñaéc giaûi thoaùt thì phaùp ñoù khoâng coù ñaéc chaêng, cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp? Ñaùp: Coù tröôøng hôïp ñaàu: Höõu vi, voâ laäu vaø soá dieät, phi soá dieät. Tröôøng hôïp thöù hai laø: Phaùp chaúng phaûi soá chuùng sinh. Tröôøng hôïp thöù ba: Phaùp höõu laäu cuûa soá chuùng sinh. Tröôøng hôïp thöù tö: Laø hö khoâng (caâu thò naày neân ôû tröôùc caâu phi).

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.